

**«Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ жанындағы
медицина колледжі**

ТӘЖІРИБЕЛІК САБАҚҚА АРНАЛҒАН ӘДІСТЕМЕЛІК НҮСҚАУЛЫҚ

Мамандық: 09130100 «Мейіргер ісі»

Біліктілік: 5AB09130101 «Мейіргер ісінің қолданбалы бакалавры»

Оқу түрі: күндізгі

Оқытудың нормативтік мерзімі: 1 жыл 6 ай

Циклдар мен пәндер индексі: АП 07

Курс: 1

Семестр: 2

Пән: «Мейіргер ісіндегі ментальдық денсаулық»

Бақылау түрі: Емтихан

Жалпы еңбек сыйымдылығы сағат/кредиттер КЗ: 96/4

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Кафедра «Мейіргер ісі-1»		№72/11 ()
Тәжірибелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық		40 беттің 2 беті

Әдістемелік нұсқаулық «Мейіргер ісіндегі ментальдық денсаулық» пәнінің жұмыс бағдарламасы негізінде құрастырылып, кафедра мәжілісінде бекітілді.

Хаттама № 1 «27» 08 2024 ж.

Кафедра меңгерушісі Серикова Б.Д.

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Кафедра «Мейіргер ісі-1»		№72/11 ()
Тәжірибелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық		40 беттің 3 беті

1-сабақ

1. Тақырыбы: Қазақстан Республикасының Мемлекеттік әлеуметтік саясаты.

2. Мақсаты: Қазақстан Республикасының Мемлекеттік әлеуметтік саясатын қарау

3. Студент білуі тиіс:

- Әлеуметтік саясаттың негіздерін және оның мақсаттарын зерттеу.
- Әлеуметтік саясатты қалыптастырудағы халықаралық стандарттардың рөлін зерттеу.
- Әлеуметтік саясат саласындағы өзекті мәселелер мен сын-қатерлерді зерттеу.

Студент істей білуі тиіс:

- Әлеуметтік қорғау саласындағы заңнамалар мен нормативтік актілерді талдау.
- Талдау негізінде әлеуметтік саясатты жақсарту бойынша ұсыныстар әзірлеу.
- Әлеуметтік бағдарламалар мен мемлекеттік қолдау шараларының тиімділігін бағалау.
- Қазақстанда қолданылатын әлеуметтік саясаттың әдістері мен құралдарын талқылау.

4. Негізгі мәселелер:

1. Қазақстан Республикасының Мемлекеттік әлеуметтік саясатының мәні.
2. Қазақстан Республикасының Мемлекеттік әлеуметтік саясатының бағыттары.
3. Қазақстан Республикасының Мемлекеттік әлеуметтік саясатының модельдері

5. Оқыту және оқыту әдістері (шағын топтар, пікірталас, ситуациялық міндеттер, жұпта жұмыс істеу, презентациялар, кейс-стади және т. б.):

1. Тақырып бойынша сұрақтарды қолдана отырып тақырыпты талдау
2. Кіші топтармен жұмыс
3. ТҚҚ пайдалану (ДК, мультимедиялық проектор) сабақ тақырыбын таныстыру
4. ситуациялық есептерді шешу
5. тақырып бойынша тесттерді шешу

6. Әдебиет: соңғы бетті қараңыз.

7. Бақылау (тесттер, тапсырмалар және т. б.)

Тесттер:

1. Психикалық денсаулық ұғымы ... факторлармен анықталады.
 - a) әлеуметтік-экономикалық, биологиялық және қоршаған орта
 - b) лингвистикалық, әлеуметтік
 - c) биологиялық, саяси-әлеуметтік
 - d) психологиялық, саяси
 - e) қоршаған орта, өлім
2. Психикалық денсаулықты нығайтуға арналған құнды іс-шара ...
 - a) сектораралық стратегиялар және қоғамдық денсаулық сақтау
 - b) саяси-әлеуметтік
 - c) әлеуметтік-тұрмыстық
 - d) биологиялық
 - e) мониторинг, талдау
3. ... - бұл адам өзінің қабілеттерін жүзеге асыра алатын, қалыпты өмірдегі күйзелістерге төтеп бере алатын және өз қауымдастығына үлес қоса алатын әл-ауқат жағдайы.
 - a) психикалық денсаулық
 - b) әлеуметтік Денсаулық
 - c) аурудың сипаты
 - d) психикалық факторлар
 - e) психикалық ауру
4. Сөздің синонимі психикалық денсаулық
 - a) психикалық денсаулық

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Кафедра «Мейіргер ісі-1»		№72/11 ()
Тәжірибелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық		40 беттің 4 беті

- b) саяси Денсаулық
 c) сырқаттанушылық
 d) биологиялық өлім
 e) қажеттілік
5. 2013 жылы ДДҰ Ассамблеясы психикалық денсаулық санағы үшін кешенді іс-қимыл жолдарын бекітті қосұлы ... жылдар.
- a) 2013-2020
 b) 2013 - 2022
 c) 2018-2021
 d) 2013 - 2025
 e) 2014-2019
6. Биыл халық арасында алғаш рет анықталған аурулар жиынтығы:
- a) сырқаттанушылық
 b) ауру-ауру
 c) жалпы сырқаттанушылық
 d) орташа сырқаттанушылық
 e) патологиялық зақымданулар
7. Психикалық бұзылыстың салдарынан қылмыс жасаған кезде өз әрекеттері үшін жауап бере алмайтын адамның мінез-құлқы:
- a) жауапкершілікке қабілетсіздік
 b) әрекетке қабілетсіз
 c) құқықтың әрекеті жоқ
 d) абайсыз әрекет
 e) белсенді емес әрекет
8. Пациенттің өмірін жақсартудағы медициналық көмектің нәтижелері келесі Критерийлерде қарастырылады::
- a) физикалық жағдайды жақсарту
 b) психологиялық жағдайды жақсарту
 c) элеуметтік функцияларды сақтау
 d) мүгедектіктің болуы
 e) аурудың ыңғайлы шығуы
9. Медициналық тиімділік көрсеткішіне мыналар жатады...
- a) ауру деңгейі
 b) уақытша еңбекке жарамсыздық
 c) науқастардың санын азайту
 d) тіркеу парағын толтыру
 e) сауықтыру іс-шараларын өткізу
10. Маслоу психологының пирамидасы бойынша адами құндылық (қажеттілік) бірінші деңгейде ...болып табылады.
- a) өмір сүру
 b) сәттілік
 c) қауіпсіздік
 d) қызмет көрсету
 e) өркендеу

Ситуациялық есептер:

Ситуациялық есептер 1: Жағдай: Астанада халық арасында, әсіресе көп балалы отбасылар арасында кедейлік деңгейінің өскенін көрсететін зерттеу жүргізілуде.

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казакстанская медицинская академия»
Кафедра «Мейіргер ісі-1»		№72/11 ()
Тәжірибелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық		40 беттің 5 беті

Жергілікті өзін-өзі басқару органдары осындай отбасыларға жаңа материалдық көмек бағдарламасын енгізуді қарастыруда.

Сұрақтар:

1. Көпбалалы отбасыларды қолдау үшін қандай Мемлекеттік әлеуметтік саясат шараларын ұсынуға болады?
2. Ұзақ мерзімді перспективада ұсынылған бағдарламаның тиімділігін қалай бағалауға болады?

Ситуациялық есептер 2: Жағдай: елде зейнеткерлік жасты арттыру бойынша жаңа бастама іске қосылуда. Бұл зейнеткерлер мен еңбекке қабілетті тұрғындар арасында наразылық тудырады, өйткені көптеген адамдар бұл олардың өмірі мен қаржылық жағдайын нашарлатады деп санайды.

Сұрақтар:

1. Мемлекеттік әлеуметтік саясат тұрғысынан зейнеткерлік жасты арттыру қажеттілігін халыққа қалай түсіндіруге болады?
2. Мемлекеттік органдар бұл бастаманың қорғалмаған топтарға кері әсерін азайту үшін қандай қадамдар жасауы керек?

2-сабақ

1. Тақырыбы: Әлеуметтік маңызы бар аурулардың тізбесін айқындайтын нормативтік-құқықтық құжаттар (Әлеуметтік маңызы бар аурулар кезінде пациенттердің құқықтары мен мүдделерін қорғау, тиісті емдеу-диагностикалық іс-шараларды қаржылық қамтамасыз етуді ұйымдастыру).

2. Мақсаты: Әлеуметтік маңызы бар аурулардың тізбесін айқындайтын нормативтік-құқықтық құжаттарды зерделеу (әлеуметтік маңызы бар аурулар кезінде пациенттердің құқықтары мен мүдделерін қорғау, тиісті емдеу-диагностикалық іс-шараларды қаржылық қамтамасыз етуді ұйымдастыру)

3. Студент білуі тиіс:

- ҚР Конституциясын, Денсаулық сақтау туралы заңды және басқа да тиісті құжаттарды қоса алғанда, socially маңызды аурулардың тізбесін айқындайтын негізгі заңдар мен заңға тәуелді актілерді зерделеу.
- Тегін немесе жеңілдікті медициналық көмек алу құқығын қоса алғанда, әлеуметтік маңызы бар аурулар контекстінде пациенттердің құқықтары мен міндеттерін зерттеу.
- Әлеуметтік маңызы бар аурулармен (медициналық сақтандыру, мемлекеттік қаржыландыру және т.б.) байланысты емдеу-диагностикалық іс-шараларды қаржылық қамтамасыз ету тетіктерін зерттеу.
- Әлеуметтік маңызы бар аурулардан зардап шегетін пациенттердің құқықтары мен мүдделерін қорғауға бағытталған бағдарламалар мен шараларды іске асырудың тиімділігін бағалау критерийлерін зерттеу.

Студент істей білуі тиіс:

- Қазақстанда және ТМД-ның басқа елдерінде немесе халықаралық тәжірибеде әлеуметтік маңызы бар аурулардың тізбесіне салыстырмалы талдау жүргізу.
- Әлеуметтік маңызы бар аурулары бар пациенттер үшін емдеу-диагностикалық іс-шараларды ұйымдастыруды және олардың қолжетімділігін жақсарту бойынша ұсынымдар әзірлеу.

4. Негізгі мәселелер:

1. Нормативтік актілерді талдау
2. Пациенттердің құқықтарын бағалау

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Кафедра «Мейіргер ісі-1»		№72/11 ()
Тәжірибелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық		40 беттің 6 беті

3. Салыстырмалы талдау
4. Емдеуді қаржыландыру
5. Емдеу шараларын ұйымдастыру
6. Нәтижелерді бағалау
- 5. Оқыту және оқыту әдістері (шағын топтар, пікірталас, ситуациялық міндеттер, жұпта жұмыс істеу, презентациялар, кейс-стади және т. б.):**
 1. Тақырып бойынша сұрақтарды қолдана отырып тақырыпты талдау
 2. Кіші топтармен жұмыс
 3. ТҚҚ пайдалану (ДК, мультимедиялық проектор) сабақ тақырыбын таныстыру
 4. ситуациялық есептерді шешу
 5. тақырып бойынша тесттерді шешу
- 6. Әдебиет:** соңғы бетті қараңыз.
- 7. Бақылау (тесттер, тапсырмалар және т. б.)**
Тесттер:
 1. Физикалық денсаулық ...
 - a) ағза мүшелері мен жүйелерінің өсу және даму деңгейі
 - b) ағзаның қазіргі жағдайы және адам жүйелері
 - c) психикалық сфераның жағдайы
 - d) мотивациялық саланың күрделі сипаттамалары
 - e) ақпараттық салаға қажеттілік
 2. Параметрі пациенттің 14 қажеттілігін бағалайды.
 - a) Май
 - b) Джонсон
 - c) Найтингейл
 - d) Хендерсон
 - e) Роупер
 3. Мейірбикелік қызметтегі жұмыс сапасын көрсететін факторларға мыналар жатады
 - a) пациенттің қанағаттанарлық жағдайы
 - b) ішкі және сыртқы сапаны бақылау
 - c) ауру белгілерінің жеңілдігі
 - d) жаңа құралды енгізу
 - e) мейірбике обласы саласында ғылыми зерттеулер жүргізу
 4. Денсаулықты қалыптастыру-бұл ...
 - a) жас ұрпақтың өсуі мен дамуын оңтайландыру жөніндегі шаралар кешені
 - b) жеке тұлғаның денсаулығын сақтау, нығайту және қалпына келтіру жөніндегі шаралар кешені
 - c) денсаулықты қауіпсіз деңгейге қайтару
 - d) оқыту арқылы денсаулықты нығайту
 - e) кеміргіштерді жою
 5. Мейірбикелік процесс-...
 - a) мейірбикенің пациенттің, отбасының, қоғамның денсаулығына байланысты физикалық, биологиялық және психологиялық қажеттіліктерін қанағаттандыруға бағытталған қызметі
 - b) адамның қоршаған ортаға бейімделуін басқарудың динамикалық процесі
 - c) пациенттің қажеттіліктерін тиімді қанағаттандыру
 - d) Қоғамдық денсаулық сақтау саласында жұмыс істейтін мейірбикенің қызметтері
 - e) кәсіби қызмет
 6. Мейірбикелік диагностика көбінесе назар аударады:
 - a) психологиялық қарым-қатынас орнату, бастапқы психологиялық диагнозды анықтау

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Кафедра «Мейіргер ісі-1»		№72/11 ()
Тәжірибелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық		40 беттің 7 беті

- b) адам өмірінің анатомиялық-физиологиялық ерекшеліктері
 c) кеуде айналымының мөлшері
 d) туыстарының қарым-қатынасына
 e) дәрігерлік тағайындаулар
- 7.Өлімнен қорқу-бұл мәселе
 a) психологиялық
 b) физиологиялық
 c) әлеуметтік
 d) рухани
 e) моральдық
- 8.Жасөспірім балалар арасындағы нейропсихиатриялық аурулардың жиілігін анықтау ...
 a) руандомизацияланған бақылау зерттеуі
 b) көлденең зерттеулер
 c) когортты зерттеу
 d) "күй-бақылау" типіндегі зерттеу
 e) мета-талдау
- 9.Денсаулықты дамыту-бұл..
 a) адамдарға денсаулығын бақылауға және жақсартуға мүмкіндік беретін процесс
 b) денсаулық пен тұрмыстық жағдайларды көтермелеу шаралары үшін білім беру және экологиялық қолдау тіркелімі
 c) денсаулықты ұйымдастыру және ұйымдастырушылық, саяси мәселелерді үйлестіру
 d) кологиялық бейімделу, денсаулықты жақсарту
 e) мінез-құлықты күшейту үшін экономикалық араласу
- 10.Халықтың денсаулығына әсер ететін факторларды атаңыз:....
 a) әлеуметтік-экономикалық жағдайы және қоршаған ортаның жағдайы
 b) әлеуметтік-экономикалық жағдайы және медициналық көмекті ұйымдастыру
 c) халықтың әлеуметтік-экономикалық жағдайы және өмір салты
 d) экологиялық жағдай және тұқым қуалаушылық
 e) экологиялық жағдайды ұйымдастыру және медициналық көмек көрсету

Ситуациялық есептер :

Ситуациялық есептер 1: Жағдай: сіздің емханаңызда әлеуметтік маңызы бар аурулармен ауыратын науқастармен кездесу өтті. Олардың кейбіреулері олардың аурулары әлеуметтік маңызы бар аурулардың бекітілген тізіміне енгізілмегеніне наразылық білдірді, бұл оларды тегін немесе жеңілдетілген медициналық көмек алу құқығынан айырады.

Сұрақтар:

1. Сіздің еліңіздегі әлеуметтік маңызы бар аурулардың тізімін жасауды қандай нормативтік-құқықтық құжаттар реттейді?
2. Пациенттерге берілген жағдайда олардың құқықтары мен қорғаныс механизмдерін жақсы түсінуге қалай көмектесе аласыз?
3. Аурулар тізімін қайта қарау қажеттілігі туралы мәселені тергеу үшін қандай қадамдар жасауға болады?

Ситуациялық есептер 2: Жағдай: Қазақстан Республикасының Денсаулық сақтау министрлігі әлеуметтік маңызы бар ауруларды емдеуді қаржыландырудың жаңа бағдарламасын іске қосатынын жариялады. Алайда, бағдарламаны іске асыру барысында тиісті емдеу-диагностикалық іс-шараларды қаржылық қамтамасыз етуді ұйымдастыруда қиындықтар туындады, бұл медициналық мекемелер мен пациенттер арасында наразылық тудырады.

Сұрақтар:

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Кафедра «Мейіргер ісі-1»		№72/11 ()
Тәжірибелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық		40 беттің 8 беті

1. Әлеуметтік маңызы бар ауруларды емдеуді қаржыландыру процесін түсіну үшін қандай Негізгі заңнамалық және заңға тәуелді актілерді зерделеу қажет?
2. Әлеуметтік маңызы бар аурулары бар пациенттер үшін қаржыландыруды ұйымдастыруды және медициналық қызметтердің қолжетімділігін қалай жақсартуға болады?
3. Қаржыландырудың жеткіліксіздігі немесе қажетті емдеу процедуралары болмаған жағдайда пациенттердің құқықтарын қорғаудың қандай тетіктері қарастырылған?

3-сабақ

1. Тақырыбы: Пациенттің психикалық денсаулығының бұзылуының критерийлері мен қауіп факторлары, медициналық-әлеуметтік көмектің түрлері мен көлемін, жеңілдіктердің тізбелері мен түрлерін анықтау, пациенттерге/клиенттерге, оның ішінде еңбекке жарамсыздығына диспансерлік бақылау жүргізу.

2. Мақсаты: Медициналық және әлеуметтік қызмет көрсету сапасын жақсарту мақсатында психикалық денсаулықтың бұзылу критерийлері мен қауіп факторларын анықтау, медициналық-әлеуметтік көмектің түрлері мен көлемін түсіну, сондай-ақ науқастарды, оның ішінде еңбекке жарамсыздарды диспансерлік бақылауды ұйымдастыру саласындағы медицина қызметкерлерінің біліктілігі мен құзыреттілігін арттыру.

3. Студент білуі тиіс:

- Психикалық денсаулығы бұзылған пациенттерге қолжетімді медициналық-әлеуметтік көмектің әртүрлі түрлерін зерделеу.
- Медициналық-әлеуметтік көмек алу үшін пациенттерді іріктеу критерийлерін талқылау.
- Психикалық денсаулығы бұзылған пациенттерді диспансерлік бақылауды ұйымдастыру тәсілдерін зерделеу.
- Еңбекке жарамсыз науқастарды бақылау ерекшеліктерін талқылау.
- Психикалық денсаулық жағдайының өзгеруін және оның пациенттердің өмір сапасына әсерін бағалау әдістерін зерттеу.

Студент істей білуі тиіс:

- Қатысушыларды мүмкіндігі шектеулі және психикалық денсаулығы бұзылған пациенттерге берілетін жеңілдіктер тізімімен таныстыру.
- Осы жеңілдіктер мен пациенттердің құқықтарын алу механизмін талқылау.
- Пациенттің психикалық денсаулығының жай-күйін бағалауға болатын нормативтік және клиникалық критерийлерді анықтау.
- Пациент пен оның отбасын күтім процесіне ақпараттандыру және тарту тәсілдерін талқылау.
- Пациенттің жағдайына байланысты күтім жоспарын үнемі бақылау мен бейімдеудің маңыздылығын талқылау.
- Психикалық денсаулықтың бұзылуының дамуына әртүрлі факторлардың әсерін талқылау (биологиялық, психологиялық, әлеуметтік).
- Психикалық бұзылулардың пайда болуына ықпал ететін қауіп факторларын жіктеу (отбасылық, Жас, әлеуметтік).
- Ерте кезеңдерде алдын алу және араласу мүмкіндігін қарастыру.
- Қатысушыларға пациенттерге күтім жасаудың кешенді тәсілі үшін басқа мамандармен (психиатрлар, әлеуметтік қызметкерлер, психологтар) өзара әрекеттесу дағдыларын үйрету.

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Кафедра «Мейіргер ісі-1»		№72/11 ()
Тәжірибелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық		40 беттің 9 беті

4. Негізгі мәселелер:

1. Психикалық денсаулықтың бұзылу критерийлерін зерттеу
 2. Тәуекел факторларын талдау
 3. Медициналық-әлеуметтік көмектің түрлері мен көлемін анықтау
 4. Жеңілдіктердің тізімдері мен түрлерін зерттеу
 5. Диспансерлік бақылау жүргізу
 6. Пәнаралық өзара әрекеттесу дағдыларын дамыту
 7. Денсаулық жағдайын бағалау және бақылау
- 5. Оқыту және оқыту әдістері (шағын топтар, пікірталас, ситуациялық міндеттер, жұпта жұмыс істеу, презентациялар, кейс-стади және т. б.):**

1. Тақырып бойынша сұрақтарды қолдана отырып тақырыпты талдау
2. Кіші топтармен жұмыс
3. ТҚҚ пайдалану (ДК, мультимедиялық проектор) сабақ тақырыбын таныстыру
4. ситуациялық есептерді шешу
5. тақырып бойынша тесттерді шешу

6. Әдебиет: соңғы бетті қараңыз.

7. Бақылау (тесттер, тапсырмалар және т. б.)

Тесттер:

1. Кезеңдік анамнезді жинау...
 - a) әдет, хобби, хобби
 - b) социологиялық деректер
 - c) дене температурасын өлшеу
 - d) психологиялық деректер
 - e) жалпы қан анализі
2. Облыстық аурухананың терапия бөлімінде 90 жастан асқан науқас болған. Емдеуші дәрігердің әріптестері тік ішектің биопсиясын оларға айтпай жүргізуді сұрады. Дәрігер берілген жағдайда қандай құжатты толтыруы керек:
 - a) пациенттің ақпараттандырылған келісімі
 - b) этикалық комитеттің рұқсаты
 - c) ауру тарихы
 - d) туыстарының күші
 - e) дәстүрлі меңгерушінің құқығы
3. Гипертониялық дағдарысты тудыратын жағдайлар:
 - a) жүйке қозуы, психикалық жарақат
 - b) жедел респираторлық аурулар
 - c) жедел бронхит, салқындату
 - d) тамақтану режимінің бұзылуы, ұйқының бұзылуы
 - e) жедел бронхит
4. Невротикалық бұзылулардың этиологиясындағы негізгі рөл ...
 - a) психотробумалар
 - b) тұқым қуалайтын фактор
 - c) соматикалық фактор
 - d) әлеуметтік фактор
 - e) инфекциялық фактор
5. Созылмалы психикалық жарақат ... шақырады.
 - a) невротикалық бұзылулар
 - b) шизофрения
 - c) эпилепсия

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SKMA -1979-	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Кафедра «Мейіргер ісі-1»		№72/11 ()
Тәжірибелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық		40 беттің 10 беті

- d) БЦП
- e) мидың шайқалуы
6. Егде жастағы адамдарды емдеудегі дәрі-дәрмектер ... тағайындау қажет.
- a) жанама әсерлерді ескере отырып, аз дозалардан
- b) фармацевт кеңесі бойынша
- c) күніне бірнеше рет
- d) әр сағат сайын
- e) күнделікті тамақтану
7. Невротикалық бұзылулары бар науқастар көп жағдайда қақтығыстарды шеше алмайды бірінші кезекте байланысты болады...
- a) ішкі жеке қатынастардың сезімталдығы
- b) күй туралы психо-жарықтандырудың күрделілігі
- c) кейіпкердің екпініне
- d) жоғары интеллект жеткіліксіздігі
- e) психотравматалар санына
8. Невротикалық депрессия мен эндогенділіктің айырмашылығы
- a) симптомдардағы психотравматикалық жағдайлардың көрінісі
- b) аурумен күресудің болмауы
- c) өзін-өзі кінәлау ойларының басым болуы
- d) күнделікті көңіл-күйдің ауытқуы
- e) аурумен өмір сүруге кіріспе
9. Психосоматикалық аурулар ..
- a) атопиялық дерматит, АЖЖ
- b) жүйелі қызыл жегі, остеоартрит
- c) созылмалы гепатит, панкреатит
- d) жедел гломерулонефрит, остехондроз
- e) қант диабеті, АГ
10. Психосоматикалық аурулармен тұлғааралық қақтығыстар ... қақтығыстар тән.
- a) эмоционалды маңызды қатынастар мен агрессивті тенденциялар арасында
- b) тілек пен қарыз арасында
- c) өзіне қойылатын жоғары талаптар
- d) мүмкіндіктер мен әлеуметтік факторлар арасында
- e) қажеттіліктер мен әлеуметтік факторлар арасында

Ситуациялық есептер :

Ситуациялық есептер 1: 45 жастағы науқас дәрігерге үнемі мазасыздық, ұйқысыздық және өнімділіктің төмендеуі туралы шағымдармен жүгінеді. Әңгімеде ол соңғы алты айда жұмысынан айырылумен байланысты қаржылық қиындықтарды бастан өткергені белгілі болады. Оның отбасында жақын туыстарында депрессия мен мазасыздық жағдайлары байқалады.

Сұрақтар:

1. Бұл пациенттің психикалық денсаулығының бұзылуының болуын қандай критерийлер көрсете алады?
2. Бұл жағдайда психикалық бұзылыстың дамуына ықпал ететін қандай қауіп факторларын ажыратуға болады?
3. Науқасқа оның жағдайы мен өмір сүру ерекшеліктерін ескере отырып, медициналық-әлеуметтік көмектің қандай түрлерін ұсынуға болады?
4. Науқастың қаржылық қиындықтары мен қолдау терапиясының қажеттілігін ескере отырып, диспансерлік бақылау жоспарын қалай жоспарлауға болады?

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Кафедра «Мейіргер ісі-1»	№72/11 ()
Тәжірибелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық	40 беттің 11 беті

Ситуациялық есептер 2: Ирина, 60 жаста, екінші топтағы мүгедек, созылмалы аурудан үнемі зардап шегеді, бұл оның физикалық белсенділігін шектейді. Ол жалғыз тұрады және жалғыздық пен үмітсіздік сезімдерін сезінеді. Денсаулықты тексеру барысында ол әлеуметтік қызметкерге дәрі-дәрмек жеңілдіктерін алуда және медициналық-әлеуметтік көмекке қол жеткізуде қиындықтары бар екенін айтты.

Сұрақтар:

1. Иринаның психикалық денсаулығының ықтимал бұзылуын қандай белгілер көрсете алады?
2. Оның психологиялық жағдайының нашарлауына ықпал ететін қауіп факторлары қандай?
3. Ирина қандай жеңілдіктер мен медициналық-әлеуметтік көмекке қол жеткізе алады және оларды алу үшін қандай қадамдар жасау керек?
4. Науқастың физикалық жағдайы мен психологиялық қажеттіліктерін ескере отырып, оның жағдайында диспансерлік бақылауды қалай ұйымдастыруға болады?

4-сабақ

1. Тақырыбы: Отбасына және оның жекелеген мүшелеріне медициналық-әлеуметтік көмек көрсету, науқастар мен мүгедектерге медициналық - әлеуметтік оңалту жүргізу, психиатрия, наркология, онкология, гериатрия және медицинаның басқа да салаларында әлеуметтік жұмыс жүргізу.

2. Мақсаты: Науқастар мен мүгедектер үшін медициналық-әлеуметтік оңалтуды жүргізуді қоса алғанда, отбасылар мен жекелеген мүшелерді қолдауға бағытталған медициналық-әлеуметтік көмек саласындағы мамандардың біліктілігін арттыру, сондай-ақ пациенттер мен олардың отбасыларының өмір сүру сапасын жақсарту мақсатында психиатрия, наркология, онкология және гериатрияда әлеуметтік жұмысты ұйымдастыру.

3. Студент білуі тиіс:

- Психиатрия, наркология, онкология және гериатриядағы Әлеуметтік жұмыстың ерекшеліктері мен талаптарын зерттеу.
- Медицинаның әр саласының ерекшелігін ескере отырып, пациенттермен және олардың отбасыларымен жұмыс істеу тәсілдерін қарастыру.
- Көмекті нақты жағдайларға тиімді бейімдеу үшін қажеттіліктер мен жағдайлар туралы ақпарат жинау әдістерін қарастырыңыз.
- Осы жоспарларды іске асыру тетіктерін және олардың тиімділігін бақылауды талқылау.
- Дәрігерлерді, әлеуметтік қызметкерлер мен психологтарды қоса алғанда, арнайы дайындалған мамандар тобында жұмыс істеудің маңыздылығын атап өту.
- Пациенттермен және олардың отбасыларымен тиімді қарым-қатынас жасау дағдыларын үйрету, соның ішінде белсенді тыңдау, эмоционалды қолдау және патация.

Студент істей білуі тиіс:

- Қатысушыларды медициналық-әлеуметтік көмек және оңалту тұжырымдамасымен, оның пациенттер мен отбасылардың денсаулығы мен әл-ауқаты үшін маңыздылығымен таныстыру.
- Физикалық, психологиялық және әлеуметтік оңалтуды қоса алғанда, науқастар мен мүгедектерді оңалтудың негізгі принциптері мен әдістерін қарастыру.
- Әр түрлі оңалту бағдарламаларының тиімділігін және олардың пациенттерді қалпына келтіруге әсерін бағалау.
- Стресті азайту және пациенттер мен олардың туыстарының психоэмоционалды жағдайын жақсарту үшін Қолдау әдістерін қолдану.

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Кафедра «Мейіргер ісі-1»		№72/11 ()
Тәжірибелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық		40 беттің 12 беті

- Оңалту және емдеу процестері барысында пациенттер мен олардың отбасы жағдайының динамикасын бақылау аспектісін талқылау.
- Қатысушыларды әр пациенттің және оның отбасының ерекшеліктерін ескере отырып, медициналық-әлеуметтік көмектің жеке жоспарларын құру әдістеріне үйрету.
- Қатысушыларды медициналық-әлеуметтік көмек аясында пациенттер мен олардың отбасыларының қажеттіліктерін анықтауға үйрету.

4. Негізгі мәселелер:

1. Медициналық-әлеуметтік көмектің негіздерін зерделеу:
2. Медициналық-әлеуметтік оңалту әдістерін зерттеу:
3. Медицианың нақты салаларындағы әлеуметтік жұмыс:
4. Отбасының және оның жеке мүшелерінің қажеттіліктерін бағалау:
5. Жеке көмек жоспарларын әзірлеу:
6. Пәнаралық тәсілді ұйымдастыру:
7. Қарым-қатынас және қолдау дағдыларын дамыту:

5. Оқыту және оқыту әдістері (шағын топтар, пікірталас, ситуациялық міндеттер, жұпта жұмыс істеу, презентациялар, кейс-стади және т. б.):

1. Тақырып бойынша сұрақтарды қолдана отырып тақырыпты талдау
2. Кіші топтармен жұмыс
3. ТҚҚ пайдалану (ДК, мультимедиялық проектор) сабақ тақырыбын таныстыру
4. ситуациялық есептерді шешу
5. тақырып бойынша тесттерді шешу

6. Әдебиет: соңғы бетті қараңыз.

7. Бақылау (тесттер, тапсырмалар және т. б.)

Тесттер:

1. Коронарлық тұлға түрінде ... байқалды.
 - a) жасырындық, өзін ұстау қасиеті
 - b) симптоматикалық, тітіркену
 - c) гипоманикалық, симптоматикалық
 - d) олардың эиоциттерінің бақыланбауы және қозғалғыштығы
 - e) астеникалық, гипоманикалық
2. "Алекситимия" терминінің мағынасы :
 - a) сезімдерді вербализациялау қабілетінің бұзылуы
 - b) сөйлеуді кешіктіру
 - c) барлық ойлау жағдайларын кешіктіру
 - d) оқу қабілетінің бұзылуы
 - e) сезімталдықтың болмауы
3. Алекситимия... психологиялық пайда болу факторы ретінде қарастырылады.
 - a) психологиялық аурулар
 - b) анорексиялық жүйке
 - c) сөйлеудің бұзылуы
 - d) кекештену
 - e) ойлаудың бұзылуы
4. Невротикалық бұзылулардағы Симпато-адреналды дағдарыстар белгілерден тұрады...
 - a) жоғарылауы, полиурия, терінің бозаруы, ауыздың құрғауы, қалтырау
 - b) терінің қызаруы, антипиретик, олигурия
 - c) қан қысымының төмендеуі, жүрек соғу жиілігінің төмендеуі
 - d) қан қысымының төмендеуі, терінің бозаруы, температураның жоғарылауы
 - e) эпигастрийдегі қолайсыз сезімдер, перистальтиканың жоғарылауы

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SKMA -1979-	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Кафедра «Мейіргер ісі-1»		№72/11 ()
Тәжірибелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық		40 беттің 13 беті

5. Невротикалық бұзылулардағы вагинальды дағдарыстың белгілері
- қан қысымының төмендеуі, перистальтиканың жоғарылауы, терінің гиперилигиясы, температураның жоғарылауы
 - қан қысымының жоғарылауы, перистальтиканың баяулауы, терінің бозаруы
 - Дене температурасының төмендеуі, қан қысымының төмендеуі, терінің бозаруы
 - ақ ауытқу, перистальтиканың баяулауы, айналуы
 - бас ауруы, бас айналу, тәбеттің болмауы
6. Науқаста онкологиялық ауруды анықтауда тиімді
- науқаспен жұмыс істеу үшін психотерапевтке жүгіну
 - туыстарына диагноз қойды
 - антидепрессанттарды тағайындаңыз
 - диагнозды Науқастан жасырды
 - туыстарында диагнозды жасырды
7. Онкологиялық науқастың өз ауруын қабылдай алмауы... әсерден болады.
- адамның ауруға реакциясы
 - сандырақ ойлар
 - төмен интеллект
 - депрессия
 - шизофрения
8. Ауру дегеніміз не ...
- нақты немесе ықтимал зақымданумен байланысты жағымсыз сезімталдық тәжірибесі.
 - бұзылған органның патологиялық сенсациясы.
 - соматикалық реакция.
 - вегетативті реакция.
 - нейро-дистониялық реакция.
9. Ұйқының бұзылуы... депрессияға тән.
- ерте ояну
 - жиі оянатын Үстірт ұйқы
 - ұйқы
 - ұйқының болмауы
 - ерте ұшу, кеш ұшу
10. Депрессиядағы соматовегетативті бұзылулар... байқауға болады.
- шаршау, іштің ауыруы, етеккір циклінің бұзылуы
 - жоғары температура және төмен температура
 - толтыру, жүрек аурулары
 - ақ ауытқулармен, кеуде қуысының ауруларымен
 - іштің ауыруы, диарея

Ситуациялық есептер :

Ситуациялық есептер 1: Мария 28 жаста, ауыр депрессиялық бұзылуды емдеу операциясынан кейін психиатриялық ауруханадан шығарылды. Ол ауруға шалдыққан анасымен бірге тұрады. Шығарылғаннан кейін Мария өзін сенімсіз сезінеді және қарапайым өмірге бейімделуде қиындықтарға тап болады. Оның әлеуметтік белсенділігі жоқ, өйткені ол емделу кезінде достарымен және таныстарымен араласпаған.

Сұрақтар:

- Мария мен оның анасына медициналық-әлеуметтік көмек көрсету үшін қандай қадамдар жасар едіңіз?
- Марияның жағдайын және оның әлеуметтік белсенділігін жақсарту үшін қандай оңалту әдістерін ұсынар едіңіз?

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SKMA -1979-	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Кафедра «Мейіргер ісі-1»	№72/11 ()	
Тәжірибелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық	40 беттің 14 беті	

3. Оңалту процесінде сіз анаға қандай рөл берер едіңіз және оның қолдауын арттыру үшін қандай ұсыныстар беруге болады?

4. Оңалту процесінде Мәриямның жағдайын бағалау үшін қандай мониторингтік шараларды енгізу қажет?

Ситуациялық есептер 2: Өкпенің қатерлі ісігін емдеуден кейін оңалту сатысында тұрған 62 жастағы Александр диагнозға байланысты физикалық әлсіздік пен эмоционалды тәжірибені бастан кешіреді. Ол жалғыз тұрады және оны қолдайтын жақын адамдары жоқ. Әлеуметтік қызметкер сізге Александр үшін әлеуметтік көмекті қалай жақсы ұйымдастыру керектігі туралы кеңес алу үшін жүгінеді.

Сұрақтар:

1. Қазіргі уақытта Александрға медициналық-әлеуметтік көмектің қандай түрлерін ұсынуға болады?

2. Оның моральдық және физикалық жағдайын қолдау үшін көмек көрсету процесіне Әлеуметтік жұмыстың қандай аспектілерін қосар едіңіз?

3. Александрдың психологиялық және физикалық жағдайын ескере отырып, оны қолдауды ұйымдастырудың негізгі ұсыныстары қандай?

4. Александр үшін қандай оңалту қызметтері немесе бағдарламалары пайдалы болуы мүмкін және оларды қалай ұйымдастыруға болады?

5-сабақ

1. Тақырыбы: Медициналық-әлеуметтік патронаж.

2. Мақсаты: Пациенттер мен олардың отбасыларына кешенді көмек көрсету үшін қажетті білім мен дағдыларды қалыптастыру мақсатында медициналық-әлеуметтік патронаж туралы студенттердің біліктілігін арттыру, оның ішінде үйде және қоғамдастықта медициналық, әлеуметтік және психологиялық қолдау.

3. Студент білуі тиіс:

- Жеке көмек жоспарларын жасау үшін деректерді жинау және талдау әдістерін қасиетті етіңіз.

- Басқа мамандармен және қызметтермен өзара іс-қимылды қоса алғанда, медициналық-әлеуметтік Патронажды ұйымдастырудың алгоритмдері мен стратегияларын зерделеу.

- Патронаждың барлық кезеңдерінде медицина және әлеуметтік қызметкерлер арасындағы іс-қимылды үйлестірудің оңтайлы әдістерін қарастыру.

- Студенттердің пациенттермен, олардың отбасыларымен және басқа мамандармен, соның ішінде белсенді тыңдау мен эмпатиямен тиімді қарым-қатынас жасау дағдыларын дамыту.

- Пациенттер мен олардың туыстарын патронаж процесіне ақпараттандыру және тарту әдістерін қарастыру.

- Көмек көрсету процесінде пациенттің құқықтары мен құпиялылығын сақтаудың маңыздылығын атап өту.

- Пациенттердің денсаулығы мен әл-ауқатын қамтамасыз ету контекстінде патронаждың мақсаттары мен міндеттерін қарастыру.

Студент істей білуі тиіс:

- Студенттерді медициналық және әлеуметтік қызметтер арасындағы өзара іс-қимыл нысаны ретінде медициналық-әлеуметтік патронаж ұғымдарымен және негізгі аспектілерімен таныстыру.

- Студенттерге пациенттер мен олардың отбасыларының қажеттіліктерін, оның ішінде физикалық, эмоционалдық және әлеуметтік аспектілерді кешенді бағалау дағдыларын үйрету.

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Кафедра «Мейіргер ісі-1»		№72/11 ()
Тәжірибелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық		40 беттің 15 беті

- Пациенттер мен олардың отбасыларынан алынған мәліметтер мен кері байланыс негізінде патронаж жоспарын түзету әдістерін талқылау.
- Студенттерді медициналық-әлеуметтік патронаж тәжірибесін реттейтін нормативтік актілермен және этикалық стандарттармен таныстыру.
- Студенттерге әр пациенттің және оның отбасының ерекше қажеттіліктерін ескере отырып, жеке патронаж жоспарларын құру және жүзеге асыру әдістерін үйрету.
- Пациенттің жағдайындағы өзгерістерге байланысты көмек көрсету тәсілдеріндегі икемділіктің маңыздылығын талқылау.
- Студенттерді патронаж процесінде пациенттердің жағдайын бақылау әдістеріне және көрсетілетін көмектің тиімділігін бағалауға үйрету.

4. Негізгі мәселелер:

1. Медициналық-әлеуметтік патронаж принциптерін зерттеу
2. Пациенттердің қажеттіліктерін бағалау
3. Патронаж процесін ұйымдастыру
4. Жеке көмек жоспарларын әзірлеу
5. Коммуникация әдістерін оқыту
6. Патронаж нәтижелерін бақылау және бағалау
7. Заңнамалық және этикалық аспектілерді зерттеу

5. Оқыту және оқыту әдістері (шағын топтар, пікірталас, ситуациялық міндеттер, жұпта жұмыс істеу, презентациялар, кейс-стади және т. б.):

1. Тақырып бойынша сұрақтарды қолдана отырып тақырыпты талдау
2. Кіші топтармен жұмыс
3. ТКҚ пайдалану (ДК, мультимедиялық проектор) сабақ тақырыбын таныстыру
4. ситуациялық есептерді шешу
5. тақырып бойынша тесттерді шешу

6. Әдебиет: соңғы бетті қараңыз.

7. Бақылау (тесттер, тапсырмалар және т. б.)

Тесттер:

1. Депрессиялық синдром ... бұл ең қауіпті белгі болып саналады.
 - a) суицидтік ойлар
 - b) тәбеттің болмауы
 - c) ұйқының бұзылуы
 - d) іш қату
 - e) іштен өту
2. Проблемаларға қол жеткізу немесе оларды жеңу жолында туындайтын объективті шешілмеген немесе субъективті туындаған қиындықтардағы адамның психикалық жағдайы...
 - a) бұзылулар
 - b) рөлдік кедергілер
 - c) тіркеу кедергілері
 - d) құрастыру механизмі
 - e) емдеу
3. Оң терапияға бағытталған:
 - a) дене
 - b) науқас
 - c) жанжал
 - d) қызмет
 - e) ойлар жеткізілді

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Кафедра «Мейіргер ісі-1»		№72/11 ()
Тәжірибелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық		40 беттің 16 беті

4. Психолог пациенттің орталықтандырылған кеңес беру сипаттамасына кіреді:
 - a) теориялық дайындық, Клиентті басқаруға дайындық, суггестия ілімі
 - b) жеке көзқарас, эмпатикалық қабілеттер
 - c) сәйкестік, сөзсіз қабылдау, клиенттің эмпатикалық түсінігі
 - d) сәйкестік, аспаптық, эмоционалды бейтараптық
 - e) эмпатикалық қабілеттер, эмоционалды бейтараптық
5. К. Роджерстің жеке басын бағалау мақсатында психологқа қойылатын талаптар:
 - a) жанашырлық
 - b) әрине оң байланыс
 - c) сыпайылық
 - d) балалық шақ пен арманның нәтижелері
 - e) армандарды талдау
6. Пациентке бағытталған кеңес берудің негізгі талаптары :
 - a) психологтың кең әдістемелік тұжырымдамасы
 - b) объективті белгілерге сүйене отырып
 - c) Қосымша сөйлемдерді дұрыс қолдану
 - d) клиенттің ішкі тәжірибесіне назар аударыңыз
 - e) тұжырымдама мен интерпретацияны эксперименттік тексеру
7. Тұрақты жеке мінез-құлық, мінез-құлық формалары өте ерте қалыптасады және ересектердің мінез-құлқында көрінетін психологияға тән:
 - a) терең
 - b) гуманистік
 - c) танымдық
 - d) Тапсырыс
 - e) танымдық
8. Аурудың ішкі белгісі
 - a) сезім, пациенттің өз ауруы туралы тұтас түсінігі, оның аурудың субъективті көріністерін психологиялық бағалауы
 - b) адам аурудың симптомдары бар әсерін елестете алады
 - c) аурудың белгілері мен субъективті шағымдары артады
 - d) ауруды және оның белгілерін жасырады
 - e) медицина қызметкерлерінің деонтологиялық қателіктерінен туындайтын психогендік бұзылулар
9. Синдромы эмоциялық жану...
 - a) психикалық сезімдермен кәсіби қарым-қатынастың төмендеуі
 - b) жеке кәсіби "имиджді" қалыптастыру
 - c) әріптестермен интеграция
 - d) дәрігердің коммуникативті құзыреттілігін анықтау
 - e) кәсіби бейімделу
10. Адамның ерекше қасиеттерін анықтау мақсатында психотерапевт пен науқас арасындағы ерекше эмоционалды қатынастар:
 - a) трансфер
 - b) эмпатикалық әсер
 - c) қарсы тасымалдау
 - d) терапевтік альянс
 - e) хирургия

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SKMA 1979	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Кафедра «Мейіргер ісі-1»		№72/11 ()
Тәжірибелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық		40 беттің 17 беті

Ситуациялық есептер:

Ситуациялық есептер 1: Анна, 78 жаста, өз үйінде жалғыз тұрады. Ол гипертония және кант диабеті сияқты созылмалы аурулардан зардап шегеді, сонымен қатар артритке байланысты қозғалу қиынға соғады. Оның жақын туыстары жоқ және жиі өзін жалғыз сезінеді. Патронатқа тағайындалған әлеуметтік қызметкер мен медбике оның үйіне денсаулық жағдайы мен қажеттіліктерін бағалау үшін келеді.

Сұрақтар:

1. Аннаның қамқорлығында денсаулық пен әлеуметтік қолдаудың қандай аспектілерін бағалау керек?
2. Анна үшін оның физикалық, эмоционалдық және әлеуметтік қажеттіліктерін ескере отырып, қандай жеке көмек жоспарын жасауға болады?
3. Аннаның өмір сүру сапасын және оның үйдегі қауіпсіздігін жақсарту үшін қандай араласулар (Медициналық және әлеуметтік) ұсынылуы мүмкін?
4. Оның қамқорлығына кешенді көзқарас үшін басқа қызметтермен (мысалы, Дәрігерлермен, дәріханамен, әлеуметтік қызметпен) өзара әрекеттесуді қалай ұйымдастыруға болады?

Ситуациялық есептер 2: мүгедектігі бар жасөспірімге патронаж Денис, 15 жаста, тірек-қимыл аппаратының бұзылуына байланысты бала кезінен мүгедек. Ол емделуден және оналтудан өтеді, бірақ өзін-өзі күту мен әлеуметтік бейімделуде қиындықтар бар. Анасы көп жұмыс істейді және оның қажеттіліктеріне жеткілікті көңіл бөле алмайды. Олар тұратын ауданда бірнеше ұйымдар осындай жасөспірімдерге медициналық-әлеуметтік патронат ұсынады.

Сұрақтар:

1. Денистің жағдайын және оның медициналық-әлеуметтік қамқорлықтағы қажеттіліктерін бағалау үшін қандай қадамдар жасайсыз?
2. Денис пен оның отбасы үшін жеке патронаттық жоспардың негізгі элементтері қандай?
3. Дениске оның физикалық және психоэмоционалды жағдайын жақсарту үшін қандай көмек түрлерін (медициналық, психологиялық, әлеуметтік) ұсынар едіңіз?
4. Денистің анасын оның қолдауын қамтамасыз ету және олардың өзара әрекеттесуін арттыру үшін патронаттық процеске қалай тартуға болады?

6-сабақ

1. Тақырыбы: Әлеуметтік маңызы бар аурулар кезінде жеке және отбасылық, популяциялық деңгейлердегі профилактикалық іс-шаралар, бұқаралық ақпарат құралдары мен коммуникациялық технологияларды тиімді пайдалану.

2. Мақсаты: Халықтың профилактикалық іс-шараларға қатысуы мен хабардарлығын арттыру үшін бұқаралық ақпарат құралдары мен коммуникациялық технологияларды тиімді пайдалануға баса назар аударатын отырып, жеке, отбасылық және популяциялық деңгейлерде әлеуметтік маңызы бар аурулардың алдын алу саласындағы студенттердің біліктілігін арттыру.

3. Студент білуі тиіс:

- Аурулардың алдын алу туралы ақпаратты тарату үшін БАҚ-ты (теледидар, радио, интернет) қолданудың тиімді әдістерін зерделеу.

Студент істей білуі тиіс:

- Қатысушыларды профилактикалық науқандарды өткізу үшін жаңа коммуникациялық технологиялармен (мобильді қосымшалар, әлеуметтік желілер) таныстыру.

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Кафедра «Мейіргер ісі-1»		№72/11 ()
Тәжірибелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық		40 беттің 18 беті

- Қатысушыларға профилактикалық іс-шаралардың нәтижелерін жеке, отбасылық және популяциялық деңгейде мониторингтеу және бағалау әдістерін үйрету.
- -Қатысушыларды әлеуметтік маңызы бар аурулардың анықтамалары мен санаттарымен, сондай-ақ алдын алу тұжырымдамаларымен таныстыру.
- Қатысушыларды тәуекел факторларын талдауға және жеке және отбасылық алдын алу жоспарларын жасауға үйрету.
- -Әлеуметтік маңызы бар аурулар контекстінде халықтың жағдайын бағалау және тәуекел топтарын анықтау әдістерін үйрету.

4. Негізгі мәселелер:

1. Алдын алу тұжырымдамалары мен принциптерін зерттеу
2. Жеке және отбасылық профилактикалық стратегияларды әзірлеу
3. Популяцияны зерттеу және әлеуметтік стратификация
4. Бұқаралық ақпарат құралдарын пайдалану
5. Алдын алудағы коммуникациялық технологиялар
6. Алдын алу шараларының тиімділігін бағалау

5. Оқыту және оқыту әдістері (шағын топтар, пікірталас, ситуациялық міндеттер, жұпта жұмыс істеу, презентациялар, кейс-стади және т. б.):

1. Тақырып бойынша сұрақтарды қолдана отырып тақырыпты талдау
2. Кіші топтармен жұмыс
3. ТКҚ пайдалану (ДК, мультимедиялық проектор) сабақ тақырыбын таныстыру
4. ситуациялық есептерді шешу
5. тақырып бойынша тесттерді шешу

6. Әдебиет: соңғы бетті қараңыз.

7. Бақылау (тесттер, тапсырмалар және т. б.)

Тесттер:

1. Психолог психологиялық қиындықтардың нақты себептері мен механизмдерін анықтау процесін анықтайды:
 - a) мәселені анықтау
 - b) психологиялық интерпретация
 - c) кеңес беру тарихы
 - d) себептерін анықтау
 - e) шиеленіс
2. Егде жастағы адамдарды емдеуде бүйрек арқылы өндірілетін дәрілік заттардың толық емдік дозасы төмендейді...
 - a) креатинин клиренсінің мазмұнына
 - b) гемоглобин құрамына
 - c) эритроциттердің шөгу жылдамдығы
 - d) ақуыз құрамына
 - e) кальций құрамына
3. Тұрақты жеке мінез-құлық, мінез-құлық формалары өте ерте қалыптасады және ересектердің мінез-құлқында көрінетін психологияға тән:
 - a) терең
 - b) гуманистік
 - c) танымдық
 - d) Тапсырыс
 - e) танымдық
4. Синонимі "синдромы эмоциялық жану"... .
 - a) психологиялық тозу

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Кафедра «Мейіргер ісі-1»		№72/11 ()
Тәжірибелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық		40 беттің 19 беті

- b) науқаспен соқтығысу
 c) бұзылулар
 d) эйфория
 e) абстракция
5. Объектілердің бірқатар қасиеттерінен психологиялық ауытқулар және олардың маңызды белгілерін анықтау үшін олардың арасындағы қатынастар ...
- a) абстракция
 b) жалпылау
 c) синтез
 d) салыстыру
 e) қатынастар
6. Дәрігердің эмоционалды, интеллектуалды және психологиялық қолдауы ...
- a) кеңес
 b) жанжал
 c) теріске шығару
 d) ауытқу
 e) эмоционалдылық
7. Медициналық психологиядағы зерттеу әдістері.....
- a) патопсихологиялық зерттеу
 b) клиникалық сұхбат
 c) нейропсихологиялық зерттеулер
 d) жеке психологиялық сипаттамаларды тексеру
 e) алиментарлы кофеинді дезинфекциялау
 f) қол жетімділік
8. Эмоционалды-еріктік бұзылуларды, құрылымның бұзылу себептерін, себептердің иерархиясын, өзін-өзі бағалау мен қысым деңгейін, "салыстырмалы аффективті деменция" түріндегі ойлаудың бұзылуын, болжамды бұзылуларды және бұрынғы тәжірибеге тәуелділікті қамтиды:....
- a) симптомдар кешені шизофрения
 b) невротикалық симптомдар кешені
 c) психопатиялық симптомдар кешені
 d) органикалық симптоматикалық кешені
 e) олигофрениялық симптомдар кешені
9. Стационарлық көмек қызметіндегі медициналық көмектің сапасын бағалаудың индикаторы ұйымдар болып табылады-бұл:
- a) клиникалық және патологиялық диагноздың сәйкессіздігі
 b) айналымға байланысты төсектің орташа тұру уақыты
 c) шұғыл операциялардың үлесі (в)%
 d) пациенттің күндізгі стационар төсектерінде болуының орташа ұзақтығы
 e) ауруханаға жатқызылған ауыл халқының үлесі
10. Адамдардың медициналық-әлеуметтік саланың өкілдері ретіндегі қарым-қатынасы жеке тұлғаның даму жағдайы бойынша әлеуметтік топтар өздерінің әлеуметтік жағдайына, имиджіне және мінез-құлқына қатысты...:
- a) экономикалық қатынастар;
 b) саяси қатынастар;
 c) өндірістік қатынастар;
 d) әлеуметтік қатынастар.
 e) қоғамдық қатынастар

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казакстанская медицинская академия»
Кафедра «Мейіргер ісі-1»	№72/11 ()
Тәжірибелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық	40 беттің 20 беті

Ситуациялық есептер:

Ситуациялық есептер 1: жеке және отбасылық профилактикалық іс-шаралар

Светлана, 35 жаста, холестерин деңгейінің жоғарылауынан зардап шегеді және жүрек-қан тамырлары ауруларына бейім. Ол күйеуімен және екі баласымен тұрады. Отбасында тамақтану әдеттері нашарлайды және физикалық белсенділігі төмен.

Сұрақтар:

1. Светлана мен оның отбасы үшін жүрек-қан тамырлары ауруларының алдын алудың қандай жеке және отбасылық стратегияларын ұсына аласыз?
2. Алдын алу жоспарын жасау кезінде қандай қауіп факторларын ескеру қажет және өмір салтына қандай өзгерістер енгізу керек?
3. Светлана мен нег отбасының жүрек-қан тамырлары проблемалары және олардың алдын-алу туралы хабардарлығын арттыру үшін бұқаралық ақпарат құралдарын қалай пайдалануға болады?

Ситуациялық есептер 2:

Қант диабетімен ауыратын халық тұратын ауданда жергілікті әкімшілік аурудың алдын алу үшін үгіт-насихат жұмыстарын жүргізуге шешім қабылдады. Олар сізге әртүрлі байланыс арналары арқылы мүмкіндігінше көп адамға қол жеткізу үшін стратегияны әзірлеу бойынша кеңес сұрайды.

Сұрақтар:

1. Халықтың денсаулығын бағалау және осы аймақтағы қант диабеті қауіп топтарын анықтау үшін қандай қадамдар жасауды ұсынасыз?
2. Қант диабетінің алдын алу туралы халықты тиімді ақпараттандыру үшін қандай бұқаралық ақпарат құралдары мен коммуникациялық технологияларды қолдануға болады?
3. Алдын алу науқанына қауымдастықты тарту стратегияңыз қандай болады және қант диабеті туралы сананы арттыру үшін қандай іс-шаралар ұйымдастыру керек?

7-сабақ

1. Тақырыбы: Медициналық – әлеуметтік жұмыстағы инновациялардың маңыздылығы.

2. Мақсаты: Клиенттерге қызмет көрсету сапасын арттыру және көмек көрсету процестерін оңтайландыру үшін медициналық-әлеуметтік жұмыста инновациялық тәсілдер мен технологияларды қолдану саласында студенттердің білімі мен дағдыларын қалыптастыру.

3. Студент білуі тиіс:

- Медициналық-әлеуметтік практикада инновациялық тәсілдер мен технологияларды енгізудің нақты мысалдары мен кейстерін қарастыру, олардың жұмыс нәтижелеріне әсерін бағалау.
- Клиенттердің қажеттіліктерін бағалау және қызмет көрсету сапасын жақсартуда инновацияларды енгізу мүмкіндіктерін анықтау арқылы сыни талдауды дамытуға ықпал ету.

Студент істей білуі тиіс:

- Студенттерге медициналық-әлеуметтік жұмыста қолдануға болатын заманауи технологиялармен және бағдарламалармен жұмыс істеудің практикалық дағдыларын үйрету.

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Кафедра «Мейіргер ісі-1»		№72/11 ()
Тәжірибелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық		40 беттің 21 беті

• Студенттерді медициналық-әлеуметтік жұмыс контекстінде инновациялардың (әлеуметтік, технологиялық, ұйымдастырушылық) негізгі ұғымдарымен, анықтамаларымен және түрлерімен таныстыру.

• Студенттерді медициналық-әлеуметтік саладағы инновациялық шешімдерге негізделген жобалардың тиімділігін жоспарлауға, әзірлеуге және бағалауға үйрету.

4. Негізгі мәселелер:

1. Медициналық-әлеуметтік жұмыстағы инновациялардың теориялық негіздерін зерттеу
2. Инновацияны сәтті енгізу мысалдарын талдау
3. Инновациялық жобаларды әзірлеу және бағалау
4. Технологияны қолдану дағдыларын меңгеру
5. Сыни ойлауды қалыптастыру

5. Оқыту және оқыту әдістері (шағын топтар, пікірталас, ситуациялық міндеттер, жұпта жұмыс істеу, презентациялар, кейс-стади және т. б.):

1. Тақырып бойынша сұрақтарды қолдана отырып тақырыпты талдау
2. Кіші топтармен жұмыс
3. ТҚҚ пайдалану (ДК, мультимедиялық проектор) сабақ тақырыбын таныстыру
4. ситуациялық есептерді шешу
5. тақырып бойынша тесттерді шешу

6. Әдебиет: соңғы бетті қараңыз.

7. Бақылау (тесттер, тапсырмалар және т. б.)

Тесттер:

1. Әлеуметтік қатынастарды анықтайтын негізгі фактор, олардың қалыптасуы, жұмыс істеуі және өзгеруі:

- a) адам;
- b) қоғам;
- c) мемлекет;
- d) еңбек ұжымы.
- e) стационар

2. Медициналық көмектің қандай түрі психологиялық көмекті қамтиды және тізбесін уәкілетті орган айқындайтын әлеуметтік маңызы бар аурулары бар азаматтарға көрсетіледі:

- a) дәрігерге дейінгі медициналық көмек
- b) білікті медициналық көмек
- c) жоғары технологиялық медициналық қызмет
- d) медициналық-әлеуметтік көмек
- e) мамандандырылған медициналық көмек

3. Еңбекке жарамсыздық парағын жалғастыру үшін дәрігер педиатр ... мүмкін.

- a) науқас баланы тексеру туралы анықтама
- b) ерікті модельді анықтау
- c) еңбекке жарамсыздық парағы 5 күн
- d) еңбекке жарамсыздық парағы 10 күн
- e) бала жазбас бұрын еңбекке жарамсыздық парағы

4. Әлеуметтік тиімділік көрсеткішіне...

- a) уақытша еңбекке жарамсыздық санын азайту
- b) жалпы және балалар өлімінің төмендеуі
- c) ауру деңгейі
- d) науқастардың санын азайту
- e) тіркеу парағын толтыру

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Кафедра «Мейіргер ісі-1»		№72/11 ()
Тәжірибелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық		40 беттің 22 беті

5. Медициналық қызметтерге сұраныс ... жағдайлар немесе оқиғалар болады.

- елдегі демалыс маусымы
- белгілі бір аумақтағы ірі жұмыс орындарын жабу
- жергілікті өндірістердің аурушандығын арттыру
- ауылдық жерлердегі ЖКО
- белгілі бір аумақтағы жаңа құрылыстар

6. Медициналық көмектің функционалдық міндеті болып табылады....

- оңалту
- жай
- стационарлық көмек көрсету
- амбулаториялық-емханалық көмек көрсету
- кешенді қызмет

7. Науқастың медициналық қызмет көрсету сапасы болып табылады....

- қанағаттану
- қауіпсіздік
- тұрақтылық
- негіз
- бақылау

8. Медициналық көмек көрсету сапасы фактор... әсер етеді.

- медицина қызметкерінің кәсібилігі
- стандарт
- медициналық технологияларды жетілдіру
- тіркеу-есепке алу құжаттамасы
- стандарттау нысаны

9. Тұтынушылардың маңызды талаптары ...

- қызмет құны
- тұтынушылармен қарым-қатынасты рәсімдеу
- қызмет көрсететін медицина қызметкерлерінің саны
- медициналық қызмет көрсету шарттары
- техникалық қызмет көрсету құралдары

10. Денсаулық сақтау саласындағы кадрларды даярлау және жетілдіру..., жұмыс берушінің, Жеке тұлғалардың қаражатынан.

- мемлекеттер
- үкімет
- отырыс
- премьер-Министрдің
- департаменті

Ситуациялық есептер:

Ситуациялық есептер 1: Сіздің жергілікті әлеуметтік қызметіңізде медициналық көмек алу мүмкіндігі шектеулі адамдардың сұраныстарының өсуі байқалады. Қол жетімділік пен қоныс аудару мәселелеріне байланысты олардың көпшілігі денсаулық сақтау мекемелеріне бара алмайды. Сіздің командаңыз телемедициналық қызметтерді енгізуді инновациялық шешім ретінде қарастырады.

Сұрақтар:

- Сіздің әлеуметтік қызметіңізде телемедициналық қызметтерді ұйымдастыру үшін қандай қадамдар жасау керек?
- Қызметкерлерді телемедициналық кеңес беру үшін жаңа технологияларды қолдануға қалай үйретуге болады?

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Кафедра «Мейіргер ісі-1»		№72/11 ()
Тәжірибелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық		40 беттің 23 беті

3. Телемедицинаны әлеуметтік қызметке енгізу кезінде қандай артықшылықтар мен мүмкін қиындықтарды көресіз?

Ситуациялық есептер 2: Сіздің ұйымыңыз созылмалы аурулары бар науқастарға олардың жағдайын бақылауға, дәрі-дәрмектерді еске түсіруге және білім беру ресурстарына қол жеткізуге көмектесетін мобильді қосымшаны әзірлеуді жоспарлап отыр. Жоба пайдаланушылардың әртүрлі топтарының қажеттіліктерін ескеруі керек.

Сұрақтар:

1. Бұл қолданбаға пайдаланушылар тұрғысынан қосу үшін қандай мүмкіндіктерді ең маңызды деп санайсыз?
2. Мобильді қосымшаны жақсарту үшін мақсатты аудиториядан қалай тестілеу және кері байланыс жинауға болады?
3. Қолданбаны жылжыту және пайдаланушыларды оны пайдалануға тарту үшін қандай стратегияларды ұсына аласыз?

8-сабақ

1. Тақырыбы: Жүкті әйелдер мен жас балаларға патронаждық қызмет көрсетудің эмбебап прогрессивті моделі.

2. Мақсаты: Студенттерде жүкті әйелдер мен жас балалардың денсаулығын қолдауға, сондай-ақ олардың әл-ауқаты мен әлеуметтік бейімделуін арттыруға бағытталған патронаждық қызмет көрсетудің эмбебап прогрессивті моделін қолдану бойынша білім мен практикалық дағдыларды қалыптастыру.

3. Студент білуі тиіс:

▪ Оның тиімділігін арттыру үшін патронаждық қызмет көрсетуде заманауи технологиялар мен жұмыс әдістерін қолдану мүмкіндіктерін қарастыру.

Студент істей білуі тиіс:

▪ Студенттерді патронаждық қызмет көрсету тұжырымдамасымен, оның мақсаттарымен, міндеттері мен принциптерімен, сондай-ақ жүкті әйелдермен және жас балалармен жұмыс істеу ерекшелігімен таныстыру.

▪ Студенттерді жүкті әйелдер мен жас балалары бар отбасылардың қажеттіліктерін бағалауға, сондай-ақ қолдау көрсету үшін ресурстарды анықтауға үйрету (медициналық, әлеуметтік, білім беру).

▪ Студенттерді әр отбасының нақты қажеттіліктері мен жағдайларын ескере отырып, патронаждық қызмет көрсетудің жеке жоспарларын құруға үйрету.

▪ Студенттерді қызмет көрсетудің кешенді тәсілі үшін әртүрлі мамандар (дәрігерлер, медбикелер, әлеуметтік қызметкерлер, психологтар) арасындағы өзара іс-қимылды ұйымдастыру әдістерімен таныстыру.

▪ Студенттерге жүкті әйелдер мен балаларға патронаждық қызмет көрсету нәтижелерін мониторингілеу және бағалау әдістерін, сондай-ақ алынған мәліметтер негізінде жоспарларды түзетуді үйрету.

4. Негізгі мәселелер:

1. Патронаждық қызмет көрсету негіздерін зерделеу
2. Қажеттіліктер мен ресурстарды бағалау
3. Жеке қызмет көрсету жоспарларын әзірлеу
4. Пәнаралық өзара іс-қимылды ұйымдастыру
5. Инновациялық технологияларды қолдану
6. Қызмет көрсету нәтижесін бақылау және бағалау

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SKMA -1979-	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Кафедра «Мейіргер ісі-1»		№72/11 ()
Тәжірибелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық		40 беттің 24 беті

5. Оқыту және оқыту әдістері (шағын топтар, пікірталас, ситуациялық міндеттер, жұпта жұмыс істеу, презентациялар, кейс-стади және т. б.):

1. Тақырып бойынша сұрақтарды қолдана отырып тақырыпты талдау
2. Кіші топтармен жұмыс
3. ТҚҚ пайдалану (ДК, мультимедиялық проектор) сабақ тақырыбын таныстыру
4. ситуациялық есептерді шешу
5. тақырып бойынша тесттерді шешу

6. Әдебиет: соңғы бетті қараңыз.

7. Бақылау (тесттер, тапсырмалар және т. б.)

Тесттер:

1. Науқастың денсаулығына зиян келтіргені үшін жауапты...

- a) медицина қызметкері
- b) медициналық мекеме
- c) денсаулық сақтауды басқару органдары
- d) орта медициналық персонал
- e) денсаулық сақтауды ұйымдастырушы

2. Патронаж-бұл

- a) науқастың үйіне барып, санитарлық - ағарту жұмыстарын үнемі жүргізу
- b) медбикенің жасөспірімдермен жұмысы
- c) мейірбикенің қарт адамдармен жұмысы
- d) мейірбикенің бөлімшедегі жұмысы
- e) темекі шегудің алдын алу және емдеу бойынша санитарлық - ағарту жұмыстарын жүргізу

3. Ауруханадан тыс бөлімшелерде күтімдегі науқастарды тіркеу, белсенді патронаж, үйде әлеуметтік-психологиялық көмек ... жүзеге асырылады.

- a) туыстарының қалауы бойынша
- b) дәрігердің өтініші бойынша
- c) мейірбикенің өтініші бойынша
- d) директордың бұйрығымен
- e) пациенттің қалауы бойынша

4. Жаңа туған нәрестені патронаждық бақылау туған күннен бастап 7 күн келесідей болды: іштің төменгі бөлігінде, аяқ-қолдарда, иілу орындарында дамудың әртүрлі кезеңдерінде көпіршіктер анықталды, Никольский синдромы теріс. Қабықтың бұрынғы көпіршіктері орнында пайда болған жоқ. Баланың жалпы жағдайы нашарлаған жоқ. Дене температурасы төмен. Сіздің диагнозыңыз:

- a) пемфигус
- b) туа біткен буллезді эпидермолиз
- c) туа біткен мерез
- d) Лайель синдромы
- e) Алматы қаласының дерматиті

5. Босанғаннан кейін жаңа туған нәрестеге ІІІ патронаж жасағаннан кейін, баланың анасы босану басталғанға дейін 2 сағат бұрын дене температурасының 37,5-ке дейін көтерілуіне шағымданған учаскелік педиатрға жүгінді, сол жағында сүт безін қолмен ұстау кезінде түйіршіктер пайда болды, аздап гиперемия. Учаскелік педиатрдың әрекеттері:

- a) емшек сүтімен емізуді жалғастыруды ұсынады және тамақтандырылғаннан кейін қалған сүтті сүзуді ұмытпаңыз
- b) емшек сүтімен емізуге тыйым салу
- c) сүтті сүзіп, баланы пастерленген сүтпен тамақтандыруды ұсынады

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Кафедра «Мейіргер ісі-1»		№72/11 ()
Тәжірибелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық		40 беттің 25 беті

- d) емшек сүтімен емізуге тыйым салады және сүтті бактериологиялық зерттеуге жібереді
- e) баланы уақытша донорлық сүтпен алмастырады
6. Науқастың денсаулығына зиян келтіргені үшін ... жауапты.
- медицина қызметкері
 - медициналық мекеме
 - денсаулық сақтауды басқару органдары
 - орта медициналық персонал
 - денсаулық сақтауды ұйымдастырушы
7. Науқасты әрекетке қабілетсіз деп таниды:
- сот
 - төрелік
 - прокуратура
 - құқық қорғау органдары
 - медициналық қорытынды жасайтын денсаулық сақтау органдары
8. Міндетті медициналық сақтандыру ...
- бүкіл халық
 - балалар
 - мүгедектер
 - жұмыс істемейтін халық
 - жұмыс істейтін халық
9. ҚР Халық денсаулығы және денсаулық сақтау жүйесі туралы Кодексі бойынша санитарлық-эпидемияға қарсы іс-шаралар:
- халық арасында инфекциялық, паразиттік аурулардың, уланулардың ошақтарын оқшаулау және жою мақсатында қабылданатын шаралар
 - адам ағзасынан эндогендік немесе экзогендік шыққан улы заттарды шығаруға бағытталған медициналық іс-шаралар кешені
 - аурудың болуы немесе болмауы фактісін анықтауға бағытталған медициналық қызметтер кешені
 - ауруды жоюға, адамды қайтаруға бағытталған медициналық қызметтер кешені
 - кеміргіштердің санын жоюға немесе азайтуға бағытталған профилактикалық және истребительдік іс-шаралар кешені
10. Халықтың санитарлық-эпидемиологиялық салауаттылығы туралы Заңға сәйкес кәсіпорындар мен ұйымдардың міндеттері:
- өз қызметкерлерімен халықтың денсаулығын арттыру және қолдау үшін жағдайлар жасау, аурулардың алдын алу және адамдардың салауатты өмір салтын қалыптастыру
 - халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығын қамтамасыз ету бағдарламасы, мемлекеттік билік органдарының шешімдер қабылдауға қатысуы
 - барлық қызметкерлер мен халықты заңнамалық оқытуды қамтамасыз ету
 - халықтың эпидемиологиялық салауаттылығын қамтамасыз ету бағдарламаларын ұйымдастыру, халықты заңға бағынышты оқытуды қамтамасыз ету
 - халықты экономикалық оқытуды қамтамасыз ету

Ситуациялық есептер:

Ситуациялық есептер 1: асқину қауіпін бар жүкті әйелді күту

28 жастағы Елена жүктіліктің 24-ші аптасында патронаждық қызметке жүгінді. Оның жоғары қан қысымына бейімділігі бар және бұрын алдыңғы жүктілікте асқинулар болған. Оның табыс деңгейі төмен және қолайсыз жағдайларда өмір сүреді.

Сұрақтар:

- Еленаның денсаулығын бағалау кезінде қандай қауіп факторларын ескеру қажет?

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SKMA -1979-	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Кафедра «Мейіргер ісі-1»		№72/11 ()
Тәжірибелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық		40 беттің 26 беті

2. Жүктілік кезінде Еленаны қолдау үшін қандай жеке қызмет көрсету жоспары орынды болады?

3. Патронажға кешенді көзқарасты қамтамасыз ету үшін медициналық және әлеуметтік қызметтермен өзара әрекеттесуді қалай ұйымдастыруға болады?

Ситуациялық есептер 2: жаңа туған баласы бар отбасының қамқорлығы

Александр мен Марияның отбасы жақында бірінші баласын дүниеге әкелді. Олар жаңа туған нәрестеге күтім жасауда қиындықтарға тап болады, күйзеліске ұшырайды және олардың жағдайы туралы ақпарат жеткіліксіз. Александрда босанғаннан кейінгі бұзылулармен проблемалар бар.

Сұрақтар:

1. Патронажтық қызмет көрсету аясында осы отбасының қажеттіліктерін қалай бағалауға болады?

2. Жаңа туған нәрестеге күтім жасауды жақсарту және ата-ананың эмоционалды жағдайын басқару үшін отбасына қандай ұсыныстар мен қолдау шараларын ұсынуға болады?

3. Бұл отбасын қолдау үшін жергілікті қауымдастықтар мен денсаулық сақтау мекемелерінің ресурстарын қалай пайдалануға болады?

9-сабақ

1. Тақырыбы: ЮНИСЕФ модульдері: "МСАК патронаждық мейіргердің жаңа рөлі".

2. Мақсаты: Студенттердің алғашқы медициналық-санитарлық көмектегі (МСАК) мейірбике жұмысындағы жаңа тәсілдер мен тәжірибелер туралы білімдерін қалыптастыру, сондай-ақ халықтың денсаулығы мен әл-ауқатын қолдау контекстінде жаңа міндеттер мен рөлдерді тиімді орындау дағдыларын дамыту.

3. Студент білуі тиіс:

- Медициналық және әлеуметтік қызметтерді біріктіру контекстінде мейірбикенің жаңа функциялары мен міндеттерін зерттеу.

- Денсаулық сақтау жүйесін өзгерту жағдайында патронажтық мейірбике жұмысында қолдануға болатын инновациялық тәсілдер мен құралдарды қарастыру.

- Студенттерді жүкті әйелдерді, балаларды, қарттарды және мүмкіндігі шектеулі жандарды қоса алғанда, халықтың осал топтарымен жұмыс істеуге дайындау.

Студент істей білуі тиіс:

- Студенттерге патронаждық қызмет көрсету принциптері мен әдістерін, соның ішінде әрбір клиент пен отбасына жеке көзқарасты үйрету.

- Студенттерді клиенттерге кешенді көмек көрсету үшін денсаулық сақтау және әлеуметтік қорғау саласындағы басқа мамандармен өзара әрекеттесуге үйрету.

- Студенттерді қоғамдастық деңгейінде халықтың денсаулығы мен қажеттіліктерін мониторингілеу және бағалау әдістеріне үйрету.

4. Негізгі мәселелер:

1. Патронаждық әпке рөліндегі өзгерістермен танысу

2. Патронаждық қызмет көрсету принциптерін зерттеу

3. Пәнаралық өзара әрекеттесу дағдыларын дамыту

4. Қажеттіліктерді бағалау әдістерін меңгеру

5. Денсаулық сақтаудағы өзгерістерге бейімделу

6. Осал топтармен жұмыс

5. Оқыту және оқыту әдістері (шағын топтар, пікірталас, ситуациялық міндеттер, жұпта жұмыс істеу, презентациялар, кейс-стади және т. б.):

1. Тақырып бойынша сұрақтарды қолдана отырып тақырыпты талдау

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Кафедра «Мейіргер ісі-1»		№72/11 ()
Тәжірибелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық		40 беттің 27 беті

2. Кіші топтармен жұмыс
3. ТҚҚ пайдалану (ДК, мультимедиялық проектор) сабақ тақырыбын таныстыру
4. ситуациялық есептерді шешу
5. тақырып бойынша тесттерді шешу
- 6. Әдебиет:** соңғы бетті қараңыз.
- 7. Бақылау (тесттер, тапсырмалар және т. б.)**

Тесттер:

1.ҚР Халық денсаулығы және денсаулық сақтау жүйесі туралы Кодексі бойынша санитарлық-эпидемияға қарсы іс-шаралар:

- a) халық арасында инфекциялық, паразиттік аурулардың, уланулардың ошақтарын оқшаулау және жою мақсатында қабылданатын шаралар
- b) адам ағзасынан эндогендік немесе экзогендік шыққан улы заттарды шығаруға бағытталған медициналық іс-шаралар кешені
- c) аурудың болуы немесе болмауы фактісін анықтауға бағытталған медициналық қызметтер кешені
- d) ауруды жоюға, адамды қайтаруға бағытталған медициналық қызметтер кешені
- e) кеміргіштердің санын жоюға немесе азайтуға бағытталған профилактикалық және истребительдік іс-шаралар кешені

2.Халықтың санитарлық-эпидемиологиялық салауаттылығы туралы Заңға сәйкес кәсіпорындар мен ұйымдардың міндеттері:

- a) өз қызметкерлерімен халықтың денсаулығын арттыру және қолдау үшін жағдайлар жасау, аурулардың алдын алу және адамдардың салауатты өмір салтын қалыптастыру
- b) халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығын қамтамасыз ету бағдарламасы, мемлекеттік билік органдарының шешімдер қабылдауға қатысуы
- c) барлық қызметкерлер мен халықты заңнамалық оқытуды қамтамасыз ету
- d) халықтың эпидемиологиялық салауаттылығын қамтамасыз ету бағдарламаларын ұйымдастыру, халықты заңға бағынышты оқытуды қамтамасыз ету
- e) халықты экономикалық оқытуды қамтамасыз ету

3.Құқық белгілейтін құжаттарға жатпайды:

- a) аккредиттеу туралы куәлік
- b) салық төлеушінің куәлігі
- c) мемлекеттік тіркеу туралы куәлік
- d) жарғы
- e) статистикалық карточка

4."Еңбек тәртібін бұзу" ұғымына кірмейді:

- a) жұмыс берушіге жұмыс берушінің заңсыз әрекеттері туралы өтініш беру
- b) қауіпсіздік талаптарын орындамау
- c) Еңбек міндеттерін жосықсыз орындау
- d) жеке еңбек шартына сәйкес өзіне сеніп тапсырылған ақпаратты жариялау
- e) қызметкердің өз Еңбек міндеттерін дәлелсіз себеппен қайталап орындамауы

5.Жұмысшылардың еңбекке жарамсыздық парағы жарамды болып саналады

- a) емханадан, стационардан
- b) қабылдау бөлімінен ауруханаға
- c) санэпидқадағалау ұйымынан
- d) санаторий-курорттық ұйымнан
- e) қан орталықтарынан

6.Егер дәрігер Кәсіби қатені сақтандыруға құқылы болса,:

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Кафедра «Мейіргер ісі-1»	№72/11 ()
Тәжірибелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық	40 беттің 28 беті

- a) қате дәрігердің кәсіби міндеттерін немқұрайлы немесе немқұрайлы орындауымен байланысты емес
- b) егер дәрігердің өзінің кәсіби міндеттерін орындамауына байланысты қателік салдарынан азаматтың денсаулығына зиян немесе зиян келтірілсе
- c) егер қылмыстық жазаланатын әрекетке байланысты қателік салдарынан азаматтың денсаулығына зиян немесе зиян келтірілсе
- d) қателік дәрігердің кәсіби міндеттерін немқұрайлы немесе абайсызда орындауына байланысты
- e) қателік салдарынан азаматтың денсаулығына зиян немесе зиян келтірілмеген

7. Алғашқы медициналық-санитарлық көмек көрсететін МСАК ұйымына азаматтың тіркелгенін куәландыратын құжат болып табылады:

- a) медициналық ұйымға тіркелу талоны
- b) қолтаңба
- c) медициналық ұйымда жазылған рецепт
- d) Халықтың декреттелген тобының өкіліне берілетін дербес құжат
- e) жұмысқа рұқсат белгіленген міндетті медициналық тексерулердің нәтижелерін енгізе отырып құжат

8. Дәрілік заттарды, медициналық техниканы және медициналық мақсаттағы құралдарды Қазақстан Республикасына өткізу:

- a) Медициналық және фармацевтикалық қызметтерді жүзеге асыру үшін денсаулық сақтау ұйымдары
- b) жеке және заңды тұлғалар
- c) дәрілік препараттарды, медициналық құралдарды тағайындауға лицензиялар бар
- d) Денсаулық сақтау саласындағы уәкілетті орган аттестаттаған мамандар
- e) фармацевтикалық қызметті жүзеге асыру үшін денсаулық сақтау ұйымдары

9. Диагностиканың, емдеудің және медициналық оңалтудың жаңа әдісінің қауіпсіздігі ... анықталады.

- a) жаңа әдісті дұрыс қолданған кезде науқасқа, қызметкерге, жабдыққа немесе қоршаған ортаға зиян келтіру қаупінің болмау дәрежесіне байланысты
- b) тағайындалған қолдану бойынша мақсаттарға қол жеткізу дәрежесі бойынша жаңа әдісті қолдану
- c) дәрілік заттардың қасиеттері мен сипаттамалары
- d) көрсетілетін медициналық көмектің стандарттарға сәйкестік дәрежесі бойынша
- e) дәрілік заттардың, медициналық мақсаттағы бұйымдар мен медициналық техниканың сипаттамасы бойынша

10. Бұл маман сертификаты...

- a) жеке тұлғаға белгілі бір мамандық бойынша медициналық көмек алуға құқық беретін құжат.
- b) заңды тұлғаға медициналық қызмет көрсету құқығын беретін құжат.
- c) нақты мамандық бойынша Медициналық және медициналық емес білімі бар мамандарға медициналық қызмет көрсетуге құқық беретін құжат.
- d) жеке тұлға үшін белгілі бір мамандық бойынша Медициналық қызмет көрсету құқығын растайтын құжат.
- e) f) медициналық емес білімі бар адамға нақты мамандық бойынша Медициналық қызмет көрсетуге құқық беретін құжат.

Ситуациялық есептер:

Ситуациялық есептер 1: Жағдай: ауылдық жерде жұмыс істейтін Аленнің қамқоршы әпкесі өз рөліне жаңа талаптарға тап болады. Енді ол жүкті әйелдер мен балаларға

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA АКАДЕМИАСЫ «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Кафедра «Мейіргер ісі-1»	№72/11 ()	
Тәжірибелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық	40 беттің 29 беті	

медициналық бақылауды қамтамасыз етіп қана қоймай, сонымен қатар халық үшін салауатты өмір салты бойынша білім беру іс-шараларын жүргізуі керек. Алена осы жаңа функцияларды ұйымдастыруда қиындықтарға тап болады.

Сұрақтар:

1. Алена жаңа міндеттерді сәтті орындау үшін қандай қадамдар жасауы керек?
2. Ол қолда бар ресурстарды ескере отырып, халыққа білім беру іс-шараларын қалай ұйымдастыра алады?
3. Патронаттық қызметке қатысуды арттыру үшін халықпен өзара әрекеттесудің қандай әдістері тиімді болады?

Ситуациялық есептер 2: Жағдай: патронаттық әпке Ольга екі кішкентай балаға қамқорлық жасайтын және әлеуметтік және қаржылық ресурстары шектеулі жалғызбасты анамен жұмыс істейді. Ольга осы отбасының қажеттіліктерін бағалап, оларға жаңа рөлінің бір бөлігі ретінде көмек ұсынуы керек.

Сұрақтар:

1. Жалғызбасты ана мен оның балаларының қажеттіліктерін бағалау кезінде қандай факторларды ескеру қажет?
2. Бұл отбасын қолдау үшін қандай ресурстар мен қызметтер қол жетімді болуы мүмкін?
3. Ольга клиентпен қалай сенімді қарым-қатынас орнатып, отбасының ынтымақтастыққа дайындығын арттыра алады?

10-сабақ

1. Тақырыбы: Бала мен ата-ана арасындағы сүйіспеншілікті дамыту.

2. Мақсаты: Студенттерде ата-аналар мен олардың балалары арасындағы салауатты эмоционалды байланыстарды құру және қолдау, сондай-ақ ата-аналардың сүйіспеншілігі мен қолдауын нығайту үшін қажетті білім мен практикалық дағдыларды қалыптастыру.

3. Студент білуі тиіс:

- Ата-аналар мен балалар арасындағы эмоционалды өзара әрекеттесуге әсер ететін әртүрлі факторларды, соның ішінде білім беру практикасы мен отбасылық дәстүрлерді қарастырыңыз.
- Студенттерді ата-аналар мен балалар арасындағы қарым-қатынасқа әсер етуі мүмкін отбасылық жанжалдар мен стресстік жағдайларды басқару әдістерімен таныстыру.
- Ата-аналардың баланың эмоционалды және әлеуметтік дамуында қандай рөл атқаратынын және олардың мінез-құлқы сүйіспеншілікке қалай әсер ететінін түсіну.

Студент істей білуі тиіс:

- Студенттерді ата-аналар мен балалар арасындағы байланыс пен эмоционалды байланыстың теориялық тұжырымдамаларымен таныстыру.
- Студенттерге бала мен ата-ана арасындағы сүйіспеншілікті дамыту және қолдау үшін тиімді әдістер мен тәжірибелерді, соның ішінде ойын әрекеттерін, қарым-қатынасты және бірлескен әрекеттерді қолдануға үйрету.
- Студенттерге отбасында сенімді қарым-қатынас орнату үшін қажетті тиімді қарым-қатынас және белсенді тыңдау принциптерін үйрету.

4. Негізгі мәселелер:

1. Ата-ана мен баланың сүйіспеншілігін қалыптастырудың психологиялық негіздерін зерттеу
2. Отбасындағы махаббаттың дамуына әсер ететін факторларды талдау
3. Эмоционалды байланыстарды нығайтудың әдістері мен стратегияларын әзірлеу
4. Отбасындағы қақтығыстар мен стресстермен жұмыс

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Кафедра «Мейіргер ісі-1»		№72/11 ()
Тәжірибелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық		40 беттің 30 беті

5. Баланың эмоционалды дамуындағы ата-аналардың рөлін бағалау
6. Тиімді қарым-қатынас дағдыларын қалыптастыру
- 5. Оқыту және оқыту әдістері (шағын топтар, пікірталас, ситуациялық міндеттер, жұпта жұмыс істеу, презентациялар, кейс-стади және т. б.):**
 1. Тақырып бойынша сұрақтарды қолдана отырып тақырыпты талдау
 2. Кіші топтармен жұмыс
 3. ТҚҚ пайдалану (ДК, мультимедиялық проектор) сабақ тақырыбын таныстыру
 4. ситуациялық есептерді шешу
 5. тақырып бойынша тесттерді шешу
- 6. Әдебиет:** соңғы бетті қараңыз.
- 7. Бақылау (тесттер, тапсырмалар және т. б.)**
Тесттер:
 1. МСАК көрсететін ұйымдарды тіркеу бөліміне алғаш рет түскен азаматтардың алғашқы құжаты болып табылады...
 - a) амбулаториялық науқастың медициналық картасы немесе баланың даму тарихы.
 - b) жеке тұлғаға белгілі бір мамандық бойынша қызмет көрсетуге мүмкіндік беретін нысан бойынша жасалған құжат.
 - c) науқастың еңбекке уақытша жарамсыздығы туралы парақ немесе анықтама.
 - d) азаматтардың кәсіби жарамдылығы туралы қорытынды.
 - e) жеке тұлғаға белгілі бір мамандық бойынша қызмет көрсетуге мүмкіндік беретін құжат.
 2. Тегін медициналық көмек көрсету шеңберінде стационарлық, стационарды алмастыратын медициналық көмек көрсетуді дәрілік қамтамасыз ету ... негізінде жүзеге асырылады.
 - a) Денсаулық сақтау ұйымының басшысы бекіткен және денсаулық сақтау саласындағы уәкілетті орган айқындаған тәртіппен келісілген дәрілік формуляр
 - b) орфандық препараттардың тізбесі тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемінің дәрілік заттардың, медициналық мақсаттағы бұйымдардың тізбесі
 - c) белгілі бір аурулар анықталған кезде азаматтардың жекелеген санаттары үшін тегін мамандандырылған емдеу өнімдерінің тізбесі
 - d) Денсаулық сақтау саласындағы уәкілетті орган айқындаған
 3. Еңбекке қабілеттілікті талдауға құқылы:
 - a) еңбекке жарамдылығын анықтауға лицензиясы бар кез келген медициналық ұйым және жеке тәжірибелі дәрігер
 - b) кез келген меншік нысанындағы ұйымдар
 - c) кез келген деңгейдегі, саладағы, ведомстволық қажеттіліктегі ұйым
 - d) тек мемлекеттік ұйымдар
 - e) кез келген деңгейдегі, саладағы, ведомстволық қажеттіліктегі ұйым
 4. Тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемі-Қазақстан Республикасының Үкіметі айқындайды ... көрсетілетін медициналық қызметтердің бірыңғай тізбесі бойынша медициналық көмектің бірыңғай көлемі.
 - a) ҚР азаматтары мен оралмандарға
 - b) тек Қазақстан Республикасының азаматтарына
 - c) азаматтығы жоқ адамдарға
 - d) екі азаматтығы бар адамдарға
 - e) азаматтығы бар адамдарға
 5. Медициналық қызмет көрсету саласындағы мемлекеттік органдар мен медициналық ұйымдар басшыларының қызметіне мемлекеттік бақылауды жүзеге асыруға тағайындалады....

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казакстанская медицинская академия»
Кафедра «Мейіргер ісі-1»		№72/11 ()
Тәжірибелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық		40 беттің 31 беті

- a) жоғары медициналық білімі бар Қазақстан Республикасының азаматы
 b) орта заң білімі бар Қазақстан Республикасының азаматы
 c) экономикалық білімі бар Қазақстан Республикасының азаматы
 d) орта медициналық білімі бар Қазақстан Республикасының азаматы
 e) орта медициналық білімі немесе бір жылда жұмыс өтілі бар Қазақстан Республикасының азаматы
6. Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес медициналық қызметтер саласында мемлекеттік бақылауды жүзеге асыруға құқығы жоқ:
 A) Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес әкімшілік құқық бұзушылыққа байланысты медициналық қызметке лицензияны тоқтата тұру
 b) "Денсаулық сақтау туралы" Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес денсаулық сақтау субъектілеріне құқық бұзушылықтарға байланысты үзінді көшірмелер (нұсқама) беруге
 c) Денсаулық сақтау субъектілерінен халыққа медициналық көмек көрсету мәселелері бойынша қажетті ақпаратты сұрату және алу
 d) медициналық қызмет көрсету саласындағы бақылау үшін қажетті құжаттардың көшірмелерін алу
 e) "Денсаулық сақтау туралы" Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес құқық бұзушыларға өз іс-әрекеттерінің құзыретіндегі әкімшілік шаралар мен әкімшілік істер жатады.
7. Халықтың санитарлық-эпидемиологиялық салауаттылығы туралы Заңға сәйкес кәсіпорындар мен ұйымдардың міндеттері:
 a) өз қызметкерлерімен халықтың денсаулығын арттыру және қолдау үшін жағдайлар жасау, аурулардың алдын алу және адамдардың салауатты өмір салтын қалыптастыру
 b) халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығын қамтамасыз ету бағдарламасы, мемлекеттік билік органдарының шешімдер қабылдауға қатысуы
 c) барлық қызметкерлер мен халықты заңнамалық оқытуды қамтамасыз ету
 d) халықтың эпидемиологиялық салауаттылығын қамтамасыз ету бағдарламаларын ұйымдастыру, халықты заңға бағынышты оқытуды қамтамасыз ету
 e) халықты экономикалық оқытуды қамтамасыз ету
8. Денсаулық сақтау субъектісі емес:
 a) ерікті сақтандыру қоғамы
 b) денсаулық сақтауды сақтандыру ұйымдары
 c) жеке медициналық практикамен айналысатын жеке тұлғалар
 d) жеке фармацевтикалық қызметпен айналысатын жеке тұлғалар
 e) жеке медициналық практикамен және жеке фармацевтикалық қызметпен айналысатын жеке тұлғалар
9. Тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлеміне жатпайды:
 a) санаторий-курорттық емдеу
 b) жедел медициналық көмек және санитарлық авиация
 c) амбулаториялық-емханалық көмек
 d) маманның жолдамасы бойынша стационарлық медициналық көмек
 e) медициналық оңалту және қалпына келтіру лечение
10. Алғашқы медициналық-санитарлық көмек кешеніне жатпайды:
 a) патологиялық анатомиялық диагностика
 b) ең көп таралған ауруларды, жарақаттарды, улануларды және басқа да шұғыл жағдайларды емдеу және диагностикалау

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SKMA -1979-	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Кафедра «Мейіргер ісі-1»		№72/11 ()
Тәжірибелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық		40 беттің 32 беті

с) жұқпалы аурулар ошақтарындағы санитариялық-эпидемияға қарсы (профилактикалық) іс-шаралар

d) халықты гигиеналық оқыту, отбасын, ана болуды, әке болуды және баланы қорғау

e) халықты қауіпсіз сумен, ұтымды тамақпен қамтамасыз ету бойынша түсіндіру жұмыстары

Ситуациялық есептер:

Ситуациялық есептер 1: Ана, әке және екі баладан тұратын отбасы қаржылық қиындықтарға тап болады, бұл отбасындағы стресс пен жанжалдың жоғарылауына әкеледі. Балалар өздерін ұмытып, сүймейтін сезінеді, бұл олардың мінез-құлқына теріс әсер етеді.

Сұрақтар:

1. Ата-аналар стресстік жағдайда балалармен эмоционалды байланысты нығайту үшін қандай қадамдар жасай алады?

2. Ата-аналарға балалардың сезімдері мен қажеттіліктерін жақсы түсінуге көмектесетін қарым-қатынас әдістері қандай?

3. Қандай бірлескен әрекеттер немесе әрекеттер отбасындағы атмосфераны жақсартуға және ата-аналар мен балалар арасындағы сүйіспеншілікті дамытуға көмектеседі?

Ситуациялық есептер 2: Жалғызбасты ана 6 жасар ұлын тәрбиелеп отыр. Кейін ажырасу баланың анасымен эмоционалды байланыс орнатуда қиындықтары болды, ол жиі жағымсыз эмоциялар мен қарсылық көрсетеді. Анасы үмітсіз сезінеді және қайта қосылуды білмейді.

Сұрақтар:

1. Қандай стратегиялар Рене ұлымен эмоционалды байланысты қалпына келтіруге көмектеседі?

2. Қандай әрекеттер олардың арасындағы сенімді нығайта алады?

3. Ана мен бала арасындағы эмоционалды байланыстың қалпына келуінің негізгі белгілері қандай?

11-сабақ

1. Тақырыбы: Коммуникативті дағдылар.

2. Мақсаты: Студенттерде әртүрлі әлеуметтік және кәсіби контексттерде тиімді қарым-қатынас жасау үшін қажетті білім мен практикалық дағдыларды қалыптастыру, сондай-ақ коммуникациялық процестерді жүргізу кезінде өзіне деген сенімділікті дамыту.

3. Студент білуі тиіс:

- Студенттерді коммуникацияның теориялық негіздерімен, оның ішінде негізгі ұғымдармен, модельдермен және қарым-қатынас деңгейлерімен таныстыру.

- Жанжалдарды тиімді шешудің және қарым-қатынас процесінде стресс деңгейін төмендетудің әдістері мен стратегияларын қарастырыңыз.

- Студенттерді әртүрлі қарым-қатынас стильдерімен (агрессивті, пассивті, ассертивті) және олардың басқалармен қарым-қатынасқа әсерімен таныстыру.

Студент істей білуі тиіс:

- Студенттерге белсенді тыңдаудың практикалық әдістерін және тиімді өзара әрекеттесуге ықпал ететін вербалды емес қарым-қатынасты түсінуге үйрету.

- Студенттерге нақты және сенімді хабарламаларды тұжырымдау принциптерін, сондай-ақ сөздерін күшейту үшін вербалды емес белгілерді қолдануды үйрету.

- Студенттерге ақпаратты аудиторияға тиімді жеткізу тәсілдерін қоса алғанда, көпшілік алдында сөйлеуді дайындау және өткізу дағдыларын үйрету.

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SKMA -1979-	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Кафедра «Мейіргер ісі-1»		№72/11 ()
Тәжірибелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық		40 беттің 33 беті

4. Негізгі мәселелер:

1. Байланыс негіздерін үйрену
2. Белсенді тыңдау дағдыларын дамыту
3. Ауызша және вербалды емес қарым-қатынас дағдыларын жетілдіру
4. Жанжалдар мен стресстік жағдайларды басқару
5. Қарым-қатынастың әртүрлі стильдерін талдау
6. Көпшілік алдында сөйлеу тәжірибесі

5. Оқыту және оқыту әдістері (шағын топтар, пікірталас, ситуациялық міндеттер, жұпта жұмыс істеу, презентациялар, кейс-стади және т. б.):

1. Тақырып бойынша сұрақтарды қолдана отырып тақырыпты талдау
2. Кіші топтармен жұмыс
3. ТҚҚ пайдалану (ДК, мультимедиялық проектор) сабақ тақырыбын таныстыру
4. ситуациялық есептерді шешу
5. тақырып бойынша тесттерді шешу

6. Әдебиет: соңғы бетті қараңыз.

7. Бақылау (тесттер, тапсырмалар және т. б.)

Тесттер:

1. Белсенді тыңдау дегеніміз не?
 - a) тез сөйлей білу
 - b) тыңдаушы сыртқы факторларға алаңдамайтын процесс
 - c) өз ойларын білдіру тәсілі
 - d) тек қимылдарды қолданатын байланыс түрі
 - e) тыңдау, онда адам жай сөйлеу кезегін күтеді
2. Қарым-қатынастың қай стилі басқалардың құқықтарын бұзбай өз пікірін сенімді және табанды түрде білдіруді қамтиды?
 - a) агрессивті
 - b) ассертивті
 - c) пассивті
 - d) манипулятивті
 - e) вербалды емес
3. Төмендегі тармақтардың қайсысы вербалды емес қарым-қатынас элементі емес?
 - a) қимылдар
 - b) интонация
 - c) мимика
 - d) жазбаша мәтін
 - e) қалып
4. "Нақты мимика" дегеніміз не?
 - a) көз арқылы көрінетін эмоциялар
 - b) сөйлеуді сүйемелдейтін қимылдар
 - c) дауда қолданылатын вербалды емес белгілер
 - d) адам тым көп сөйлейтін жағдай
 - e) әр түрлі жағдайда бет әлпеті дұрыс емес
5. Төмендегі әдістердің қайсысы қақтығыстарды шешуге көмектеседі?
 - a) мәселені елемей
 - b) агрессивті қарым-қатынас стилін қолдану
 - c) мәселені ашық талқылау
 - d) пассивті агрессия

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Кафедра «Мейіргер ісі-1»		№72/11 ()
Тәжірибелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық		40 беттің 34 беті

- е) жанжалдасушы тараппен қарым-қатынастан кету
6. Ашық сұрақты қалай дұрыс қою керек?
- а) сіз келгіңіз келмейді ме?
- б) неге келмедің?
- с) сіз бұл туралы не ойлайсыз?
- д) сіз мұны жасай аласыз ба?
- е) сізге ұнады ма?
7. Сіздің қарым-қатынасыңызды қабылдауға қандай фактор теріс әсер етуі мүмкін?
- а) ойды ұсынудың айқындылығы
- б) дұрыс емес дауыс тоағы
- с) өзіне деген сенімділік
- д) хабарламаның нақты құрылымы
- е) тартымды көрініс
8. Іскерлік келіссөздердің сәтті өтуі үшін ең маңызды дағды қандай?
- а) тез сөйлей білу
- б) әңгімелесушіні әзілдей білу
- с) басқалардың көзқарасын тыңдау және түсіну қабілеті
- д) жанжалдарды болдырмау мүмкіндігі
- е) наразылықты білдіру қабілеті
9. Қарым-қатынаста "эмоционалды интеллект" нені білдіреді?
- а) эмоционалды болу мүмкіндігі
- б) өз эмоцияларын басқару және басқалардың эмоцияларын түсіну қабілеті
- с) адамдарды манипуляциялау қабілеті
- д) қарым-қатынаста эмоциялардан аулақ болу мүмкіндігі
- е) әр түрлі эмоционалды тондарда сөйлей білу
10. Жоғарыда айтылғандардың қайсысы белсенді тыңдаудың бөлігі емес?
- а) бас изеуді қолдау
- б) нақтылайтын сұрақтар қою
- с) өз пікірін білдіру үшін әңгімелесушінің үзілуі
- д) әңгімелесушінің эмоцияларын көрсету
- е) айтылғандарды парафразалау

Ситуациялық есептер:

Ситуациялық есептер 1: Жағдай: студенттер тобы жобада жұмыс істейді, бірақ қатысушылар арасында қарым-қатынас стиліндегі айырмашылықтарға байланысты түсініспеушіліктер мен қақтығыстар бар. Кейбір қатысушылар өз идеяларын нақты айта алмайды, ал басқалары әріптестерінің пікірлерін елемейді, бұл жалпы жұмыс атмосферасының нашарлауына әкеледі.

Сұрақтар:

1. Белсенді тыңдаудың қандай әдістері топқа қарым-қатынасты жақсартуға көмектеседі?
2. Команда ішінде ашық және құрметті қарым-қатынас жасау үшін жағдай қалай жасалуы мүмкін?
3. Топ мүшелері арасындағы қақтығыстарды шешуде ассертивті қарым-қатынас қандай рөл атқарады?

Ситуациялық есептер 2: Студент конференцияда коммуникациялық дағдылардың маңыздылығы туралы презентация жасау тапсырмасын алады. Ол аудиториядан қорқады және өз ойын аудиторияға қалай тиімді жеткізуге болатынын білмейді.

Сұрақтар:

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Кафедра «Мейіргер ісі-1»		№72/11 ()
Тәжірибелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық		40 беттің 35 беті

1. Студент көпшілік алдында сөйлеуге дайындалу және стресс деңгейін төмендету үшін қандай қадамдар жасай алады?
2. Сөйлеудің тыңдаушыларға әсерін күшейту үшін вербалды емес қарым-қатынас дағдыларын қалай қолдануға болады?
3. Сөйлеу кезінде аудиторияның назарын аударуға және сақтауға қандай әдістер көмектеседі?

12-сабақ

1. Тақырыбы: Стигма мен кемсітушілікті жеңу бойынша жұмыс.

2. Мақсаты: Студенттердің стигма мен кемсітушіліктің табиғаты және оларды әртүрлі әлеуметтік және кәсіби контексттерде жеңу жолдары туралы білімдерін қалыптастыру.

3. Студент білуі тиіс:

- Студенттерді стигма мен кемсітушіліктің пайда болуының негізгі анықтамаларымен, түрлері мен механизмдерімен таныстыру.
- Қоғамдағы стигма мен кемсітушілікке ықпал ететін әлеуметтік, мәдени және экономикалық факторларды қарастырыңыз.
- Стигматизацияның адамдардың психикалық және физикалық денсаулығына, олардың әлеуметтік өміріне және кәсіби мүмкіндіктеріне әсерін бағалау.
- Стигма мен кемсітушілікті жеңуге бағытталған сәтті жағдайлар мен бағдарламаларды зерттеу.
- Стигматизацияланған топтардың қабылдауын өзгертуге бағытталған қоғамдық бастамаларға белсенді қатысу қағидаттарын меңгеру.

Студент істей білуі тиіс:

- Студенттерге стигманы азайту және қоғамдағы кемсітушілікпен күресу үшін әртүрлі стратегиялар мен әдістерді қолдануға үйрету.

4. Негізгі мәселелер:

1. Стигма және кемсітушілік ұғымдарын зерттеу
2. Стигматизацияға ықпал ететін факторларды талдау
3. Стигма мен кемсітушіліктің салдарын зерттеу
4. Стигманы жеңу стратегияларын әзірлеу
5. Табысты мысалдар мен тәжірибелерді талдау
6. Белсенді қатысу дағдыларын қалыптастыру

5. Оқыту және оқыту әдістері (шағын топтар, пікірталас, ситуациялық міндеттер, жұпта жұмыс істеу, презентациялар, кейс-стади және т. б.):

1. Тақырып бойынша сұрақтарды қолдана отырып тақырыпты талдау
2. Кіші топтармен жұмыс
3. ТҚҚ пайдалану (ДК, мультимедиялық проектор) сабақ тақырыбын таныстыру
4. ситуациялық есептерді шешу
5. тақырып бойынша тесттерді шешу

6. Әдебиет: соңғы бетті қараңыз.

7. Бақылау (тесттер, тапсырмалар және т. б.)

Тесттер:

1. Стигма дегеніміз не?
 - a) адамның оң қабылдауы
 - b) біржақты түсініктер негізінде адамды теріс көзқараспен бағалау
 - c) тауарлар мен қызметтерге қатысты ұғым
 - d) барлық адамдарды олардың сипаттамаларына қарамастан қабылдау

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Кафедра «Мейіргер ісі-1»		№72/11 ()
Тәжірибелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық		40 беттің 36 беті

- е) Кәсіби саладағы жетістік
2. Төмендегі факторлардың қайсысы стигмаға ықпал етуі мүмкін?
- жасы
 - білім
 - әлеуметтік стереотиптер
 - ұлты
 - хобби
3. Опциялардың қайсысы стигманың салдары емес?
- әлеуметтік оқшаулау
 - қоғамдық пікірді жақсарту
 - депрессия
 - қызметтерге қолжетімділікті төмендету
 - өзіне деген сенімділікті жоғалту
4. Стигмамен күресу үшін қандай стратегияны қолдануға болады?
- мәселені елемей
 - стигматизацияланған топтарды қабылдау және қолдау
 - кемсітушілік нормаларын қолдану
 - адамдарды стереотиптеу
 - біржақты талқылауларға қатысу
5. Төмендегі тәжірибелердің қайсысы стигманы жеңуге көмектеспейді?
- білім беру бағдарламалары
 - стигматизацияланған топтардың проблемалары туралы көпшілік алдында сөйлеу
 - зардап шеккендердің қатысуынсыз жабық шеңбердегі стигманы талқылау
 - біржақтылыққа қарсы әлеуметтік науқандар
 - халықтың әртүрлі топтары үшін инклюзивті іс-шаралар
6. "Кемсітушілік" термині нені білдіреді?
- барлық адамдарға тең көзқарас
 - адамдарға олардың сипаттамалары негізінде біржақты және әділетсіз қарау
 - барлық идеялар мен көзқарастарды қабылдау
 - адамдардың құқықтарын қорғау
 - адамдарға негізсіз қысым
7. Кемсітушіліктің негізгі себептерінің бірі қандай?
- саналы түрде жаман ниет
 - надандық және ақпараттың болмауы
 - барлық адамдарды тең деп түсіну
 - стереотиптердің болмауы
 - білім
8. Кемсітушіліктің ықтимал салдары қандай?
- әлеуметтік ұйымшылдық деңгейін арттыру
 - топтар арасындағы сенімділікті арттыру
 - әлеуметтік алшақтық пен қақтығыстарды тереңдету
 - ресурстардың қолжетімділігін кеңейту
 - өмір сапасын жақсарту
9. "Инклюзия" дегеніміз не?
- кейбір топтарды оқшаулау
 - айырмашылықтарына қарамастан барлық адамдарды ашық қабылдау және тарту
 - біржақты стереотиптерді қабылдау
 - адамдарды топтарға бөлу

ONTÜSTIK QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SKMA 1979	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Кафедра «Мейіргер ісі-1»		№72/11 ()
Тәжірибелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық		40 беттің 37 беті

- е) қарым-қатынастан белгілі бір ерекшеліктерді алып тастау
10. Төмендегі әдістердің қайсысы стигмамен күресуде тиімді емес?
- хабардарлық бойынша білім беру науқандары
 - стигма туралы диалогқа қоғамдастықтың қатысуы
 - адамдарды стереотиптеу және жалпылау
 - адамдарды қолдау бағдарламаларына қатысуға тарту
 - стигма мәселелерімен айналысатын ұйымдармен серіктестік

Ситуациялық есептер:

Ситуациялық есептер 1: Сіз жастар ұйымында жұмыс істейсіз, онда жасөспірімдер тобы психикалық аурумен ауыратын құрдастарына біржақты қарайды. Бұл оқшаулануға және балаларға жағымсыз салдарға әкеледі.

Сұрақтар:

- Жасөспірімдердің психикалық ауруы туралы хабардарлығын арттыру және стигманы азайту үшін қандай шаралар қолдануға болады?
- Жасөспірімдерді өз көзқарастарымен бөлісу және басқалардан үйрену үшін бұл мәселені белсенді талқылауға қалай тартуға болады?
- Психикалық ауруы бар құрдастарды қосу және қолдау үшін қандай іс-шаралар ұйымдастыруға болады?

Ситуациялық есептер 2: Сіз медициналық мамансыз және АИТВ/ЖИТС-пен ауыратын кейбір науқастар сіздің медициналық қызметкерлеріңізге әсер ететінін байқайсыз. Бұл науқастар медициналық қызметтерге қол жеткізуде қиындықтарға тап болады.

Сұрақтар:

- АИТВ/ЖИТС-пен ауыратын науқастардың стигмасы мен кемсітушілігі туралы хабардарлығын арттыру үшін медициналық қызметкерлермен қалай жұмыс істеуге болады?
- Медициналық ортадағы стигматизацияны азайтуға қандай бағдарламалар немесе тренингтер көмектесе алады?
- Сіздің тәжірибеңізде пациенттер үшін қауіпсіз және қолдаушы атмосфераны қалай құруға болады?

13-сабақ

1. Тақырыбы: Балаларды зорлық-зомбылықтан қорғау, "Супервизия".

2. Мақсаты: Студенттерге балаларды қатыгездіктен қорғау негіздерін, сондай-ақ халықтың осы санатымен жұмыста қадағалау әдістері мен әдістерін үйрету. Студенттер Балалардың құқықтарын қорғауға байланысты құқықтық және этикалық аспектілерді игеріп, осы саладағы мамандардың біліктілігі мен жұмыс сапасын арттыру құралы ретінде қадағалауды қолдануды үйренуі керек.

3. Студент білуі тиіс:

- Балаларды қатыгездіктен қорғауға қатысты нормативтік-құқықтық актілер мен халықаралық конвенцияларды зерделеу.
- Осы санатпен жұмыс істейтін балалармен және мамандармен жұмыста қадағалау әдістерін қолданудың практикалық дағдыларын дамыту.

Студент істей білуі тиіс:

- Студенттерді зорлық-зомбылық психологиясының негіздерімен және оның балаларға тигізетін зардаптарымен таныстыру.

4. Негізгі мәселелер:

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Кафедра «Мейіргер ісі-1»		№72/11 ()
Тәжірибелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық		40 беттің 38 беті

1. Балалардың қауіпсіздігін қамтамасыз ету тетіктерін және оларға қатыгездік жағдайында оларға қалай қарау керектігін зерделеу.

2. Балаларға қатысты зорлық-зомбылықтың нақты жағдайларын талдаңыз және бақылау арқылы мәселелерді шешудің жолдарын ұсыныңыз.

5. Оқыту және оқыту әдістері (шағын топтар, пікірталас, ситуациялық міндеттер, жұпта жұмыс істеу, презентациялар, кейс-стади және т. б.):

1. Тақырып бойынша сұрақтарды қолдана отырып тақырыпты талдау

2. Кіші топтармен жұмыс

3. ТҚҚ пайдалану (ДК, мультимедиялық проектор) сабақ тақырыбын таныстыру

4. ситуациялық есептерді шешу

5. тақырып бойынша тесттерді шешу

6. Әдебиет: соңғы бетті қараңыз.

7. Бақылау (тесттер, тапсырмалар және т. б.)

Тесттер:

1. Төмендегі факторлардың қайсысы балаларға қатысты зорлық-зомбылықтың белгісі емес?

a) жиі жарақаттар мен көгерулер

b) мектептегі тұрақты үлгерім

c) достардан оқшаулау

d) мінез-құлықтың өзгеруі

e) өзін-өзі бағалаудың төмендігі

2. Зорлық-зомбылықтан аман қалған балалармен жұмыс контекстінде қадағалау дегеніміз не?

a) физикалық жазалау процесі

b) міндеттердің орындалуын мерзімді бақылау

c) кәсіби дағдыларды арттыру мақсатында істерді талқылау

d) балаларды емдеу форматы

e) қызметкерлерді жұмыстан шығару

3. Төмендегі құжаттардың қайсысы Балалардың құқықтарын қорғайтын нормативтік актілерге жатпайды?

a) Бала құқықтары туралы конвенция

b) Қылмыстық кодекс

c) отбасы Кодексі

d) балаларды зорлық-зомбылықтан қорғау туралы заң

e) кәсіби этика кодексі

4. Бақылау процесінде келесі әдістердің қайсысы маңызды?

a) жеке эмоцияларды елемей

b) күрделі жағдайларды ұжымдық талқылау

c) тек жағымды оқиғаларды талқылау

d) қатысушыларға психологиялық қысым

e) қызметкерді оның қатысуынсыз бағалау

5. Егер сіз балаңызға қиянат жасады деп күдіктенсеңіз, бірінші кезекте не істеу керек?

a) жағдайды елемей

b) дәлелдемелер жинау

c) арнайы органдарға жүгіну

d) баланың ата-анасымен сөйлесу

e) баланы жалғыз қалдыру

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SKMA -1979-	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Кафедра «Мейіргер ісі-1»		№72/11 ()
Тәжірибелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық		40 беттің 39 беті

6. Араласуға қарсылық көрсететін ата-аналармен жұмыс істеу үшін ең жақсы тәсіл қандай?
- мәжбүрлеу
 - сенімді әңгіме және ақпараттандыру
 - салдары туралы қауіптер
 - олардың пікірін елемей
 - қоғамдық сын
7. Балаларға қатысты зорлық-зомбылық туралы келесі талаптардың қайсысы дұрыс?
- бұл құбылыс тек кедей отбасыларда кездеседі
 - ол физикалық, эмоционалдық және жыныстық зорлық-зомбылықта көрінуі мүмкін
 - зорлық-зомбылық тек физикалық жарақаттарға қатысты
 - зардап шеккен балалар әрқашан зорлық-зомбылық туралы хабарлайды
 - қиянат ұзақ мерзімді әсер етпейді
8. Балалармен жұмысты жақсарту үшін қадағалауда не талқылануы керек?
- қатысушылардың жеке мәселелері
 - клиенттердің құпия деректері
 - үздік тәжірибелер мен күрделі жағдайлар
 - әріптестердің сыны
 - қатысушылардың жеке жетістіктері
9. Балаларға қатысты зорлық-зомбылықтың алдын алу үшін аталған әдістердің қайсысы қолайлы емес?
- ата-аналарды тәрбиенің тиімді әдістеріне үйрету
 - зорлық-зомбылық туралы сигналдарды елемей
 - балаларға қолдау көрсету жүйелерін құру
 - зорлық-зомбылық мәселелері туралы қоғамдастыққа хабарлау
 - зардап шеккен балаларға психологиялық көмек
10. Төмендегі сипаттамалардың қайсысы әлеуметтік қызметкерлермен жұмыс істеуде супервайзер үшін маңызды?
- эмоционалды немқұрайлылық
 - манипуляциялау қабілеті
 - белсенді тыңдау және қолдау дағдылары
 - әріптестерге немқұрайлы қарау
 - кәсіби стандарттарды елемей

Ситуациялық есептер:

Ситуациялық есептер 1:

Қиын өмірлік жағдайға тап болған балаларға арналған мекемеге жаңа тәрбиеші келеді. Ол кейбір балалардың мазасыз мінез-құлық белгілерін көрсететінін байқайды, сонымен қатар балалардың біреуіне қамқоршы қатыгездік көрсетуі мүмкін деген әңгімелерді естиді. Мұғалім бұл ақпаратқа қалай дұрыс жауап беру керектігін және оған қалай көмектесу керектігін білмейді.

Сұрақтар:

- Баланы қорғау үшін тәрбиеші қандай әрекет жасауы керек?
- Бұл жағдайда Қадағалау қандай рөл атқара алады және бақылауда мұғалім қандай ақпарат беруі керек?
- Осындай жағдайға тап болған балаларға қандай қолдау шаралары ұсынылуы мүмкін?

Ситуациялық есептер 2:

Мамандар тобы (психологтар, әлеуметтік қызметкерлер мен педагогтар) балаларды қатыгездіктен қорғау мәселелері бойынша қадағалау жүргізеді. Кездесу барысында

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Кафедра «Мейіргер ісі-1»		№72/11 ()
Тәжірибелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық		40 беттің 40 беті

қатысушылардың бірі балаға физикалық зорлық-зомбылық жасады деген күдіктен кейін дәрігерге бару туралы ата-анасының қарсылығына тап болған мазасыз жағдаймен бөліседі.

Сұрақтар:

1. Бұл жағдайда маманның қандай кәсіби және этикалық дилеммалары болуы мүмкін?
2. Қадағалау мамандарға мәселенің шешімін табуға және ата-аналармен қарым-қатынасты жақсартуға қалай көмектесе алады?
3. Ата-аналарды баланы қорғау және көмек сұрау қажеттілігіне сендіру үшін қандай стратегияларды қолдануға болады?

Негізгі әдебиеттер:

1. Муратбекова С.К., «Основы сестринского дела», Кокшетау, 2010 г.
2. Мухина С.А., Тарновская И.И., Практическое руководство по предмету «Основы сестринского дела», М.: ГЭОТАР-Медиа, 2013г.
3. Никитина Ю.Н., «Всё по уходу за больными на дому».
4. Корягина Н.Ю., Широкова Н.В., Наговицина Ю.А., Шилина Е.Р., Цымбалюк В.Р. «Организация специализированного сестринского ухода» ГЭОТАР-Медиа, 2013г.
5. Н.В. Туркина, А.Б.Филенко, Общий уход за больными, Москва 2007.

Қосымша әдебиеттер:

1. Методические указания к практическим занятиям по сестринскому делу С. К. Муратбекова, А. Р. Куспанова, К. А. Ахметова-Кокшетау, 2006 г.

8.Бағдарламалық жасақтама және Интернет-ресурстар